Collectie G.P. Mulder.

Map 69.

Brieven;

- 1968
- 1975
- 1977
- 1979
- 1980

P.Rooks
Marktweg 56
Heerenveen

Heerenveen,2-IO-68

Geachte heer Mulder,

Naar aanleiding van uw oproep in ,,De Nieuwe Oost-stellingwerver d.d.26 september bericht ik u dat ik geïnteresseerd ben in uw onderzoek naar oude perceelsnamen in en om Appelscha.

Enkele jaren geleden heb ik over Appelscha een scriptie gemaakt. Bij de heer L.Gorter aan de Aekingeweg ontdekte ik toen een oud verkoop-boekje uit I9II. Hierin kwamen nogal wat oude namen voor.

Ik schreef het volgende over;

Verkooping van onroerende goederen onder Appelscha,Oosterwolde en Diever. dinsdag 3I januari in het locaal,,Diligentia" te Appelscha. Voor de erfgenamen van den Heer Mr. J.Baron van Pallandt. III percelen. En daarop volgen een hele serie namen. Ik zou u daarom aanraden contact op te nemen met de heer Gorter.Enkele heb ik overgenomen. Riemsloot,Kruis,Kerkeweg,Bultingerveld,Kraanhorn, Slichtenbroek, Tweemad,Walmad,Het grote mad, Drievarrel, Paardekop, Broodhoek, De gieren, enz. De meeste percelen hierboven genoemd liggen op de Maden.

Hopende dat u hier iets aan zult hebben teken ik met vriendelijke groet,

P.Rooks

As informaosie.

An de kontaktpersonen van et projekt
"Stellingwarfs Woordeboek".

Grunningen, 6 juni. ('75) !

Beste Meensken,

Et is al weer een weke of wat leden da'k bi'j jim langes kwam om te vraogen aj'm mit helpen wollen an et "Stellingwarfs Woordeboek " .
De meersten van jim hebben intied al groepies bi'j mekeer. Dat we kun uut aende !
Jim vienen de kaorties veur jim eerste bi'jienkomst hierbi'j in. In de maonden juli en augustus wodt jim mar ien keer een pakkien toestuurd, om de vekaansie.
Nao de zommer wodden jim allegeer een keer uutneudigd om bi'j mekeer te kommen. Dus de kontaktpersonen en de ere helpers.
Dan kommen Perf.dr.H.Entjes en dr.G.H.Kocks van et Nedersaksisch Instituut ok, om mit de hiele groep te praoten over de muuilikheden die jim had hebben bi'j et invullen van de kaorties.
De eerste keren dat jim invullen, kuj'm dus nog een betien beschouwen as proefdri'jen.
Om jim problemen zo klein meugelik te holen, geef ik hier nog een stokmennig anwiezings, ok al omdat verscheiden van jim graeg wat van de schriefwieze weten wollen.
Eerst nog een peer algemiene dingen:

. As de iene et es eers zegt, of een eer woord het of een ere uutdrokking, wodt dat ok opschreven. Misschien bruukt iene wel een woord of uutdrokking, die een eer nooit zeggen zol of misschien wel nooit heurd het. Tóch opschrieven, mär: d'r even bi'j zetten, wie van de groep et zee !

. 't Is vaeke hiel goed om ok even een zinnegien te maeken mit et woord d'r in, om zien te laoten hoe dat woord bruukt wodden kan.

. Et kan veur oons, Stellingwarvers, best wezen, dat we zoe'n Drents woord, hielemaol uut Slien, niet kennen. Dan zetten we d'r daele, wat wi'j in zoe'n geval bruken zollen. En aj' d'r hielemaole niks veur in 't plak zetten kunnen: "kennen we niet".

. De kaorties kuj' weeromme sturen in de bi'jsleuten enveloppe.

. Wanneer aj'm bi'j mekeer kommen, kuj'm zels regelen.

. Now en dan za'k zels bi'j jim bi'jienkomsten wezen, mar dat kan vanzels niet altied.

. We sluten hiervan twie exemplaoren in: misschien is d'r nog iene van de groep, die dit ok graeg es lezen wil.

.HIEL BELANGRIEK: op ieder kaortien invullen de ofkotting van de naeme van et plak van jow groep. Veur jow is dat:

Hoe zullen we et Stellingwarfs schrieven ?

Et gaot in dit geval niet om oonze "officiële" Bergveld-schriefwieze die in de kraanten en in boeken bruukt wodt, mar om een schriefwieze die zien lat, hoej' et woord percies zeggen. Hoe dat kän, ziej' hieronder. Aj' d'r hier of daor niet goed mit wodden kunnen, schrief dan mar, zoaj' zels daenken, dat et dudelik is. As wi'j mar weten, wat d'r bedoeld wodt. As wi'j mar weten, hoe et zegd wodt ! 1)

a - katte, latte
aa - haand, fietsbanen
ae - waeter,glaezen,daenken
ao - aovend, slaopen, kaorte
au - blauw (sommigen:blaauw)
e - pette
ee - scheel,meenske,meerste,eten,leren.
ei - eier,sleie

1) Ok een eer systeem is welkom; als d'r mar de veurnaemste uutspraak-eigenschappen ~~op~~ uut ofleezen kan.

eu - neute,treuren,keunst
g - goed,gat,mannegien,maegien
G - Grauw,Gewoon,broGGe. Zie hieronder.
ch - op dezelde plakken waor aj' die in 't Nederlaans ok doen:
waachten, lachen.
i - pitte,stille.
ie - riek,bier,liegen.
i'j - sni'j, li'jte,ni'js
ó - vóddе, klókkerd
ò - hòkke, klòkke
oo - groot,bore,gewoon,sloot
oe - hoe,oene,stoel,zoegen.
ou - fout, touw
ow - now,jow,how
ö - een klaank tussen o en u. Niet in alle plakken !
stötten (= storten); dörp; de klokke lödt.
u - hutte,putte
uu - huus,luzen,gruun,bunen.
uui - bluuien (komt meer in 't Oosten veur)
uj - blujjen (meer in de midden) ; kuj' , zuj'
ui - bluien (meer in 't Westen).
Buil,kuilbulte.
s,z - zie hieronder.

Willen jim nog even om de volgende dingen daenken ?

. De z an 't begin van woorden wodt bi'j oons haost altied as een s uutspreuken. Willen jim d'r even omme daenken, dat, ás jim een z zeggen, jim die opschrieven, en eers een s ?
. Bi'j mekaander trekken van de woorden kuj' zó doen: aj' - daj' - zoj' ;
Mit "jim" d'r an: moej'm - kuj'm ; mit "ik" d'r an: a'k - wo'k.
. sk an 't begin van 't woord is een eigenaorig geval. Bi'jveurbield in et woord "skaop". De meersten zullen skaop ok mit een k zeggen. Mar aanderen zeggen misschien van schaop. Willen jim dat soort woorden goed in de gaten holen en allienig sch noteren as jim dat zeggen ?
. In sommige plakken zeggen ze gien sni'j,li'jte enz. mar: snei,leite .
Daenken jim d'r even omme mit noteren ?
. In dit zinnegien:
"Zokke sokken wil ik niet an hebben"
klinkt de eerste o aanders as de twiede. Dat moe'n we dus goed angeven:"sókke sòkken"
. Hiel belangriek is ditte:
As de oe, ie, of uu - klaank laank is, even een strepien d'r boven.
Vb.: "een lief maegien", mar: "'k Hebbe piene in 't lief".
"Naor huus toe", mar: "Roet in de schostien".
"Een huus", mar: "Et laand is gruun"
. Grauw. Sommige meensken zeggen een hadde G an 't begin van et woord, zoas b.v. de Engelsen "goal" zeggen. De Friezen zeggen die hadde G ok an 't begin van woorden. Sommige Stellingwarvers ok. Soms ok midden in et woord: rogge,brogge. Dat kuj' angeven deur een heufdletter te bruken: G. Dus: roGGe,broGGe . Vanzels allienig, aj' die hadde G daor ok zeggen !
Veerder, veur alle dudelikheid: nargens heufdletters bruken.
. En .... wil Scharpenzeel en omgeving d'r an daenken dat zi'j nogal ofwieken ?
Dus: gien waeter , baene enz. schrieven, mar water,bane : temeensen, die dat zegt !

. Daenken jim ok even om de uui-uj-ui ?
De uui komt vaeke in et Oosten veur: bruuien,gruuien,muuite.
Om Berkoop henne vaeke uj : brujjen,grujjen,mujte.
In 't Westen: bruien,gruien,muite.
Toch komt uj ok wel veur in et Oosten: b.v. in huj .
De ui komt in sommige woorden overal veur: b.v. in: "Wat is die vent lui."
Mar schrieven, wat ze bi'j jim zeggen !
. Veural in 't Westen zeggen ze vaeke een ae in woorden as "een paer","vaeren", enz.; naor 't Oosten op meer ee : dus : "een peer", "veren". Al naor gelang jim dus een ae of ee heuren, schrieven jim die ok !

Mit disse riegels moej' d'r haost altied uutkommen kunnen, om et secuur an te geven. Mar nog es: kuj' d'r niet hielemaole wies uut wodden, dan perbeer ie op eigen meniere zo dudelik meugelik te wezen !
Alvast hiel hattelik daank veur alle muuite an now toe.
Succes mit de bi'jienkomsten, en ok een protte plezier toeweenskt mit dit "speulen" mit oonze tael.
As d'r nog muuilikheden binnen: jim kun mi'j op een besten in et weekaende berieken: Boverweg 15a, Ni'jberkoop, till.(05163) 371.

Henk Bloemhoff

NEDERSAKSISCH INSTITUUT
DER RIJKSUNIVERSITEIT TE GRONINGEN
WESTERSINGEL 28-30
TELEFOON 050-115303

GRONINGEN, 30 juni 1977

Achte Heer Mulder,

Hierbi'j insleuten vienen jow de woordeboekkaorties veur de maonden juli en augustus, zoas die ok naor 25 ere dörpen gaon. Zollen jow et es perberen willen ? De "blauwe kladde" is niet veur de belastingen bestemd, mar veur mien onderzuuk ! Ik kan dan bi'jglieks bi'j een bepaold uutzonderlik geval (misschien !) naogaon, waor ien en aander weg komt. De kaorties gaon maondeliks, mar in de zommer doen we ien keer een kombinaosie juli-augustus, om de vekaansie. Mochten jow zin hebben om d'r mit deur te gaon, dan kuwwe jow in september, krek as de woordeboekgroepen in de dörpen, weer kaorties sturen.
As jow et ofschrift van de brief an Perf. Heeroma vienen, sturen jow die dan (evt. een kopy d'r van) ? Jow zollen mi'j d'r een groot plezier mit doen.
Veerder nog ditte: uut naeme van oonze sikretaris excuus veur et feit dat jow brief nog niet in de stuurgroep an de odder west het; de fout ligt bi'j de sikretaris, die (toevallig) ok twie bi'jienkomsten niet mitmaekt hadde. Hi'j hadde de brief nog in de mappe. Ien en aander vaalt niet goed te praoten, en ik zal dat dan ok niet perberen te doen.
Jow brief (en ere reakties op et rappot die nao oonze veurige bi'jienkomst binnen kwammen) zal in de verg. van 12 aug. bepraot wodden. As d'r anleiding veur is, kommen we d'r op weeromme.
Ik heurde van oonze sikretaris (Nijholt) dat jow een uutvoerige liste geven hebben van jow wark; et liekt oons, veuruutlopend op de verg., belangriek dat dit wark op oons bescheiden archiefien (Meulehoeve,Oosterwoolde) komt. We hebben al wat deur de Drmd. Blaeden; as jow wat "over" hebben, daenken jow dan even an oons ? Ik van mien kaante zal perberen hier op et Nedersaksisch Instituut nao te gaon, as d'r nog overdrokken e.d. binnen. Et boek hebben we vanzels.
As laeste: as jow d'r gien bezwaor tegen hebben, wo'k de liste mit wark ofdrokken in De Ovend; dan kun bepaolde sneupers et pad naor jow wark vienen. Ik daenk an et augustusnommer. Hebben jow ál bezwaor, dan doen jow bi'jkotten even tiedinge ?

Mit Hoogachtinge,

Mit vrundelike groet
(en plezierige zommer-vekaansie ?-daegen toeweenskt)

(Henk Bloemhoff)

Visserstr. 19 A
Grunningen
till.(050) 120154
b.g.g. Ni'jberkoop: (05163) 371

ter informaosie.

STELLINGWARVER SCHRIEVERSRONTE

baank:
Coöp. Voorschotbank W.A.
Oldeberkoop
rekeningnr. 29 98 07 711
gironr. v. d. baank 83 15 23

An de kontaktpersonen van et
projekt "Stellingwarfs Woordeboek".

Grunningen, 20 juni '77

Beste Meensken,

Et is al weer zomer, en dat betekent, dat we al weer twie jaor doende binnen mit oons woordeboek.
Een mement, om even bi'j stille te staon. Een mement ok, om iederiene te bedaanken veur alle inspannings. Jim begriepen, da'k et ommeraek wardere, dat jim zo deurzet hebben.
Ik hope, daj'm mit lieke veule plezier as an now toe, d'r mit deur gaon willen, nao de vekaansie.
Een peer dörpen bin 'k nog niet bi'j langes west op mien "ronde"; dat zal zo gauw as 't kan gebeuren.
Veerder gaot et in juli en augustus weer krek as de veurige keer: veur disse maonden kriegen jim mar ien keer de kaorties.
Die kun dan tegen 't laest van augustus/begin september weer opstuurd wodden.
Pas begin september kriegen jim weer ni'je kaorties.

Een plezierige vekaansie toeweenskt,

Mit vrundelike groet,

(Henk Bloemhoff)

Boverweg 15a
Ni'jberkoop
Visserstr. 19 a
Grunningen
till.(050) 120154

10 oktober 1979

Achte heer Bloemhoff,

Ik weet niet of ik misschien mien daank an de vekeerde richte - et zol ok best es jow vrouw zezen kunnen - mar in elk geval: mien daank veur de meraokels vlogge toesturing van die extra nummers van de Ovend!
Laot mi'j d'r dan votendaolik mar as contraprestaosie et bijliggende stokkien veur geven.Bekiek et mar es.Et leek mi'j zo wel goed toe,as een soorte "poetical justice" veur Dr.Oosterwiek,en toegelieke as een aanmaoning om ok es wat veerder te kieken as dat alderbelabberdste stèk van W.de Jong.Daof moet ik et toch nog es over hebben!
Jammer is et,dat de beide kaorten waor as ik et over heb in dit stokkien niet te publiseren binnen.Ik heb d'r mit hiel spesiaole toestemming foto-kopieën van kregen,die ik op deurzichtig papier naotekend heb.Mar ik heb opzettelik niet verteld onder welk nommer ze in dat archief zitten-Laot de liefhebbers ok mar es zelf wat opzuuken!
Ik bin now an 't schrieven mit een studie over de boerderij "Het Hogeveen" in Appelsche,en dat wod nogal een lang verhaol,dat ik weet niet waor as ik dat kwiet kan strakkies as et klaor is.Ik geleuve da'k et eerst mar es bij Ebeling perberen zal.
Dan heb ik ok nog een peer kanttekenings bij een artiekel ofer Stellingwerfse toponiemen in et leste nommer van 1978 van Driem.Bldn,van iene Philomène de Brùyn,over "Nijeholtpade"(mos dat now zó?),die - dat het Ebeling mij verklapt,now mevr.Bloemhoff hiet.Gelokkig niet schreven in ien bekende scharpe toon,en daorom geleuf ik,dat ik et wel an de Ovend anbieden kan.Dat volgt dan wel over een dag of wat.
Now eerst mar weer,tot kieks!

vr.gr.

jow

Wat je brief betreft even het volgende.
Een exemplaar van De Ovend met het artikel over Wiltinge heb ik nog niet ontvangen.
Je schema met het parenteel van Antien Wilts en Binne Rinses komt overeen met mijn gegevens, maar dat zijn er nog slechts weinig, gevonden in het kerkboek van Drachten.
Dit boek heb ik nog maar voor een klein deel bestudeerd, zodat het niet uitgesloten is, dat ik binnenkort nog eens iets over Radinga vind.
Een beetje vreemd, hoewel niet onmogelijk, vind ik , dat Engbert Michiels en Joukje Binnes een dochter Joukje hadden (dochter en moeder beide Joukje)
Deze dochter Joukje was dus getrouwd met Michiel Radinga ?
Engbert Michiels zou dan een schoonzoon Michiel hebben, hetgeen i.v.m. de naam Michiel, toch niet zo algemeen, een coïncidentie is, die mij aan het twijfelen brengt?
lees ik je schema wel goed?
Wat de naam Radinga betreft houd ik het er voorlopig op, dat Radinga en Meetsma synoniem zijn en dat e.o.a. Meetsma om wat voor reden dan ook (misschien snobisme) er maar Radinga van gemaakt heeft.
Overigens ben ik er vrijwel zeker van, dat de oplossing m.b.v. de rechterlijke archieven (weesboeken, proclamatieboeken e.d.) gevonden kan worden.
Wat mij echter betreft kan dit nog geruime tijd duren, want ik wil liever niet van de hak op de tak springen en te veel onderwerpen tegelijk op de ,, primmen,, nemen.
Ik vrees n.l., dat ik dan door de bomen het bos niet meer zie.

Verder heb ik nog een paar copieën voor je.
O.S.W.-A6, 6-10-1658. Betreffende Binne Rintses. . . .. 1 4 stuks à
,, ,,,6-9- 1659. Iets over Hendrikx Wiltinga. ..... 1 40 ct.
,, - G7, mei 1661. Ondanks het duidelijke handschrift 2
moeilijk te volgen , omdat het één lange
dreun zonder interpunctie is, zodat men zich afvraagt wat
waarbij hoort..
In elk geval komen de kinderen van Wilt Hendriks en Harmentie Toenis ter sprake.
Ook wijs ik even op de naam Slichtenbroeck: hetzelfde als Slijckenborgh?

Tenslotte nog wat allerlei.
1. O.S.W.-A6-9-1-1662. Sprake van Suwart Abeles tot Terwisga.
Het woordje tot schraagt mijn vermoeden, dat Terwisga in vele gevallen een plaatsaanduiding is en geen onderdeel van een naam.
In mijn vorige brief zinspeelde ik daar ook al op.

2. O.S.W.-A-6-11-1-1662.De in Oosterwolde nogal eens voorkomende naam Maethuijsen is m.i. verbonden aan de naam Martens.
In deze, voor ons verder onbelangrijke kwestie, is n.l. sprake van o.a.:
Abele, Pieter en Thijs Martens, erfgenamen van hun wijlen vader Marten Alles en ook van Jan Pieters Maethuijsen en zijn broer Thijs Pieters Maethuijsen.

3. O.S.W.-A6-19-1-1658. Jacobien Jan Everts weduwe en haar kinderen zeggen de huurder Saecke Meetsma de huur op van land en huis te Aeckinge.
Dus ook al Meetsma in Appelscha. no 19 !

4. O.S.W.-1-26-6-1604. In het sententiegedeelte vond ik nog:
Marten ter Wijsgha in een geldkwestie contra Batte Roeleffs.
Op 26-6-1604 nog eens in een andere zaak.

5. O.S.W.-A6-21-8-1604. Lijkle E. ter Wijsgha in een geldkwestie (voor ons onbelangrijk)
Lijkle is m.i. een broer van de Grietman Johannes.
De 4, in je boekje ontbrekende kinderen zouden dan zijn:
Wobbe, Aaltje, Jelle en Lijkle.

5. Betr. Wobbe en Jelle Terwisga.
Ik gaf je al eens door uit Osinga, dat Wobbe en Jelle in 1603 land in Rodehel kochten.
In verband daarmee heb ik eens Floreen 1640 Rodehel geraadpleegd.
Ik vond als eigenaars: Asse Wopkes (van nr.1), Intse, Fedde en Merck Roukes (van nr.4),
Merk en Asse Sierks (van nr. 6)
Allemaal Terwisga-achtige namen, waarvan speciaal Asse Wopkes de moeite van het onthouden waard lijkt.

Zo, dit was het weer.

In 1640 was Jan Everts eigenaar van floreen nr 16 in Appelsch (Achtige). Hij was toen "zelfs bewoner".
Op 19-1-1658 zegt zijn weduwe Jacobien (en kinderen) de huur op aan Saecke

STELLINGWARVER SCHRIEVERSRONTE
postbusse 138 - 8430 AC Oosterwoolde, till. 05160 - 4533

baank:
Coöp. Voorschotbank W.A.
Oldeberkoop
rekeningnr. 29 98 07 711
gironr. v. d. baank 83 15 23

Recht vereel - porten 15

Heggerda 11/4/90

Achte Heer Mulder,

hierbij doe ik jow de stokken uut et archief van de Opsterlandsche Veencompagnie toekommen.

Et opzuken was niet zoen probleem, mar et fotokepiëren nam vule tied in bestag.

In volgoöde van jow brief:

1. Inventaoris 346 ⟶ 21 kepiës
2. Inventaoris 368 ⟶ 86 kepiës
3. hier bin ik niet uutkommen. Jow hadden dr gien nommer bijgeven. Ik hebbe nog wel in de inventaoris van drs. Visser keken, mar kon gien stokken van veur 1830 vrienen.
4. Inventaoris 517 ⟶ 6 kepiës
5. Inventaoris 522 ⟶ 37 kepiës

Over jow twiede brief et vollende:

Ik hebbe in de Floreenhoeren van 1748 t/m 1768 wel JAN JANNIS vrienen kunnen, mar HENDRIK SIEUWERTS of eere SIEUWERTSEN bin 'k niet tegenkommen.

6. Floreen 1748, 1758, 1768 ⟶ 3 kepiës.

De kepiës kosten 0,40 et stok; 153 x 0,40 = f 61.20
De verzendkosten weren f 5.50
Saemen f 66.70

Willen jow et geld overmaeken op et vollende gironommer 67 72 53 206
P Jonker
Pb 153
8430 AD Oosterwolde.

Vule sukses!
Vr. gr. Pieter van Bles.

16 april 1980

Achte heer Bloemhoff,

Häerbij et beloofde stok over Wiltinge.Ik hope dat jow et goed genog vienen veur de Ovend,en dat jow d'r een Stellingwarfse vertaoling van maeken kunnen.As jow dat op jow nemen willen,dan alvast mien hartelike daank.Et stok kan dan verschienen mit oons beider naemen d'r onder.Ik zol now veurstellen,dat jow van mien tekst een peer kopieën maeken laoten en mij dan et origineel weeromm sturen.Ik heb hier gien kopie van, daoromme...

Mit mien waark over de Compagnons bin ik ok al een aend in de goeie richting,mar et zal nog wel hiel wat zwietdruppels kosten om dat tot een goed aende te brengen.Ik heb mit Ebeling ofpraot dat ik hem et manuskript toestuur.Dan bekiekt hij et veur de Driemaandelijkse Bladen,en ik geleuve dat hij d'r dan ok nog wel mit jow over praoten wil.We zien wel.

Nog wat eers om te besluuten: ik vien et now wel haost tied om et deftige meneer op te geven,en stel veur dat wij oons van now of an mit de veurname nuumen.Vanzels,as jow daor niet mit accoord gaon,dan laoten wij et zo as et now is.Wat docht jow: doen Henk?

Mit de beste groetnis

jow

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Nr.

Bericht op

Onderwerp

Leeuwarden, 23-4-80

Geachte heer Mulder,

Tot mijn spijt is de door U gevraagde kaart nr. 15 (Opst. Veenc., alias inv. nr. 437) niet te reproduceren. Het papier is helemaal verkleurd, de inkt verbleekt, dus geen contrast meer over. De machine maakt er één grijze massa van.

Mvr. groet,

P. Nieuwland

Boterhoek 3, Postbus 97, Leeuwarden - Telefoon 05100-27103
Postgiro 80 76 51 ten name van de comptabele van het Rijksarchief in Friesland

NEDERSAKSISCH INSTITUUT
DER RIJKSUNIVERSITEIT TE GRONINGEN
WESTERSINGEL 28-30
TELEFOON 050-115303

GRONINGEN, 25 april 1980.

De Heer
G.P. Mulder,
Pr. Frederik Hendriklaan 6,
1411 GA NAARDEN.

Beste Mulder,

De heer Vries van het Fries Instituut heeft de omlijnde tekstgedeelten "vertaald"; zijn notities en de tekst zelf sluit ik bij. Ingesloten ook de waardevolle foto.
Over het bijbehorend manuscript praat ik maandag met mijn collega's.

Hartelijke groet,

(R.A. Ebeling)

Ommen 28 April 1980

Geachte Heer Mulder.

In het no 79/4 van drie maandelijkse Bladen schreef u een artikel over Appelscha en Lemfaquanvaart, daarin was een kadaster kaart opgenomen van de gemeente Makkinga Sectie B en Sectie C.
Zou u mij ook kunnen inlichten of de gemeente Makkinga, in de tijd dat het een zelfstandige gemeente was ook een wapen rijk was? Mijn interessere in de stelling weerom's zo als u begrijpt door onze achternaam ontstaan.
Wilt u mij deze terug schrijven wat u er ook meer of adressen doorgeven waar ik mij eventueel wenden kan om meer bijzonderheden?

Bij voorbaat onze hartelijke dank,
en met vele hoogachting
H Makkinga
Gasthuisstraat 15
7731 DA Ommen

15 mei 1980

Geachte heer Nieuwland,

Mijn zeer hartelijke dank voor uw uitvoerige informatie over de Meetsma-Van der Meulen familie.Het stemt me wel tot tevredenheid,dat mijn vermoeden omtrent een relatie dus tooh juist is gebleken.
Alleen Michiel Radinga blijft een raadsel.Wie was hij? Waar kwam hij vandaan?Gehuwd?Kinderen?
Ik vond hem voor het eerst in 1764op de kaart van Rutger Sybesz van het hoogveen van Appelsche,als mede-eigenaar van D.B.Lycklama à Nijeholt,maar het bleek al gaue,dat hi ook al in 1758 voorkwam in het floreenkohier van Appelsche,en daaruit moet de conclu zijn,dat hij tot de grote groep van nakomelingen van Hendrik Wiltinge hoorde.
Hendrik Wiltinge was Stelling en Dorprechter in Appelsche;overleed in 1637.Hij was eigenaar van 3 boerderijen,o.a. van floreennummer33.Zijn zoon Wilt Henriks had 3 kinderen,één daarvan was de Antje Wilts die getrouwd was met Binne Rintzes.
In 1785 waren de eigenaars van die nummer 3: de kinderen van Michiel Engberts samen met de erfgenamen van Wilt Binnes en in 1758 Michiel Radinga en Antje Wilts en in 1768 E.Radinga en de 4 Popkes kinderen.
Een en ander leidt tot de conclusie dat Wilt Binnes geen kinderen had,zodat Antje Wi geb.1684 zijn aandeel erfde.Ten tweede,dat Michiel Engberts geen kinderen had,zodat zijn zuster,getrouwd met Michiel Radinga van hem erfde.
Dit alles,tenzij..... maar ik durf het nauwelijks uitspreken: tenzij Michiel Radinga en Michiel Engberts een en dezelfde persoon waren!!!
Alles bij elkaar gwnomen komen we dan tot de slotconclusie: de 33broers en één zuster Van der Meulen zijn dus heel heel ver in de verte nog nakomelingen van mijn Hendrik Wiltinge!
Uw advies om de heer A. te Opeinde te raadplegen omtrent Radinga,kan ik helaas niet opvolgen.Enige jaren geleden heb ik met die heer een zeer onaangename ervaring opgeda in verband met een familie-onderzoek naar de herkomst van mijn grootmoeder.Dat was namelijk ook een Zwart,van dezelfde stam als deze Z.En al was hij de enige,die alles wist van Radinga,dan zou ik er nog niet over peizen hem nog eens wwer iets te vragen. Raar,misschien,maar zo ben ik nu eenmaal.
Nogmaals mijn hartelijke dank,en ik hoop dat ik U ook nog eens van dienst kan zijn.
Inmiddels,tot de volgende keer,

hartelijke groeten

Hemelvaartsdag 1980

Beste Faber,

Na ons laatste telefoongesprek heb ik niets meer gehoord,en ik ben tegenwoordig zó vergeetachtig,dat ik zelfs niét meer weet,wat wij afgesproken hadden.Daarom moet je je niet verbaasd afvragen,waar mijn antwoord blijft.Ik stuur je hierbij het resultaat van mijn laatste onderzoekingen - met behulp van de héer Nieuwland van het Rijksarchief in Leeuwarden - omt rent Meetsma - Radinga.Ik hoop,dat jerer wijs uit kunt worden. De Engbert Durks is afkomstig uit Oosterwolde ,waar zijn vader Durk Carstes molenaar (en bakker) was op de z.g. Veenemeule. Engbert Durks werd in 1754 geboren en nam de naam v.d.Meulen in 1812 aan.Hij woonde toen in Drachten
Het enige raadsel is nog steeds Radinga. Waar kwam die Miechiel vandaan?
Heb ik je verteld,dat een artikel van mij over Wiltinge zal worden opgenomen in De Ovend,het orgaan van de Stellingwarver Schrieversronte
De Ovend,het orgaan van de Stellingwarver Schrieversronte? Ik zal de redacteur vragen jou een exemplaar toe te sturen.
Of mijn werk aan de verveners Lycklama -De Heeren Compagnons - ooit tot uitgave komt,is nog twijfelachtig.Het zal te lang worden voor de Driemaandelijkse Bladen maar ik ga rustig door.We zien wel verder als het klaar is.Maar dat kan nog wel eens een tijdje duren.....Ik schiet nog niet erg op.Zo-n bladzijde of 30 getypt heb ik nu klaar - maar ja,ik verander nogal eens wat,en dan begint alles weer opnieuw.Enfin,we zullen zien: het is mooi weer,en we zitten hier rustig in onze achtertuin- buiten de koude wind,zodat het best uit te houden is.Hopelijk blijft het een beetje goed weer voor de Pinksteren---- En dat brengt me tot het eind van mijn brief:

Van ons beiden voor jullie allemaal,een plezierig Pinksteren
en tot ziens!

je

1 mei 1980

De heer H.Makkinga
Gasthuisstr.15
7731 DA Ommen

Geachte heer,

In antwoord op Uw brief d.d. 28 april j.l. moet ik U tot mijn spijt meedelen,dat U zich vergist,wanneer U meent dat er ooit een gemeente Makkinga heeft bestaan in de zin die wij nu aan dat woord geven.Waar U over hebt gelezen was de kadastrale gemeente Makkinga,en die bestond alleen op het kadaster. Waarom men in 1820-1830 het gebied van Appelsche ingedeeld heeft bij de gemeente Makkinga,zal wel verband houden met het feit,dat voor de Franse overheersing dehoofdplaats van de gemeente (grietenij) Ooststellingwerf Makkinga was.In de eerste tijd na de inlijving bij Friesland in 1504 werd Oldeberkoop de hoofdplaats daar woonde de grietman en daar was ook het grietenijgerechtshof.Later - ik meen in of omstreeks 1646 ging de toenmalige grietman in Makkinga wonen en werd ook het gerechtshof verplaatst naar Makkinga.Na de Franse tijd is dan tenslotte de hoofdplaats geworden Oosterwolde. En zo kennen we in Appelsche ook nog een gedeelte als kadastrale gemeente Oosterwolde.
Een wapen van Makkinga zult U dan ook tevergeefs zoeken,want dat heeft nooit bestaan.
Maar als U mocht denken: ik wil toch wel een andere autoriteit raadplegen,dan zou U zich kunnen wenden tot de oud-burgemeester van Ooststellingwerf, Mr.G. Bontekoe te Oosterwolde.Ik weet zijn adres niet,maar ik ben ervan overtuigd dat een zo geadresseerde brief hem wel zal bereiken.Hij is de expert op wapengebied!

met vr. gr.

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Nr. B 173

Bericht op uw brief van 26 april

De heer G. Mulder
Pr. Fred. Hendriklaan 6
Naarden.

Onderwerp fam. Radinga e.a.

Leeuwarden, 12 mei 1980

Geachte heer Mulder,

Gelukkig had ik de aantekeningen betr. Radinga en Van der Meulen nog; aangevuld met nog wat onderzoek zijn dan ook de volgende gegevens bekend:

1. De fam. Van der Meulen zal vermoedelijk niet in familiebetrekking staan met de Meetsma's en Radinga's. Engbert Durks is geboren te Oosterwolde, aldaar gedoopt 8 dec. 1754, zoon van Durk Carstes en Jisseltje Simons. Hij trouwde met zekere Sjoukje Johannes en overleed te Z. Drachten 27 jan. 1832. Hij was van beroep bakker, zijn vader was molenaar. Begin 1812 nam Engbert de naam Van der Meulen aan en had toen 4 kinderen: Tjitske, 24; Johannes, 22; Durk, 19 en Gerrit, 15 jaar oud.

2. De Radinga's en Meetsma's staan wel met elkaar in familieverband; men zou kunnen zeggen dat een Radinga in de fam. Meetsma is ingetrouwd.
De genealogie ziet er als volgt uit:

Generatie I: Binne Rinses tr. Antje Wilts. Uit dit huwelijk twee kinderen:
- Wilt, volgt IIa.
- Joukje, volgt IIb.

IIa. Wilt Binnes, tr. Tjitske Liebbes; uit dit huwelijk o.a. Binne (1683) en Antje Wilts (1684); de laatste tr. 1711 met Popke Lourensz. Hun kinderen heeft U in de akte van 1778 gevonden. Tjake zal wel "Foke" moeten zijn.

IIb. Joukje Binnes tr. Engbert Michiels (Meetsma); uit dit huwelijk werd een zoon Michiel Engberts geboren (1693). Joukje Binnes is niet lang daarna overleden; Engbert Michiels is hertrouwd met ene Korneliske Gerbens, uit welk huwelijk een dochter Joukje Engberts (Meetsma) werd geboren (1711). Deze Joukje is dus geen afstammelinge van Binne Rinses en Antje Wilts; zij trouwde met Michiel Radinga. De partijen uit de proclamatie van 1713 kunt U nu ook wel thuis brengen.

Uit het huwelijk van Michiel Radinga, wiens afkomst ik niet ken, werd op 12 okt. 1738 te Drachten gedoopt een zoon Engbert Michiels Radinga, blijkbaar enig kind. Hij trouwde met Maria Bruinings en overleed kinderloos te Drachten (Z) 14 april 1816.

Ik hoop dat alles zo duidelijk is geworden, al zou het nog aardiger zijn iets meer over Michiel Radinga te weten. Degene die U hierover misschien zou kunnen inlichten is de heer H. Zwart, Dr. Siebingasingel 119, 9218 PX Opeinde.

Met vr. groet,

P. Nieuwland

(P. Nieuwland)

Zie P.S.

Boterhoek 3, Postbus 97, Leeuwarden - Telefoon 05100-27103
Postgiro 80 76 51 ten name van de comptabele van het Rijksarchief in Friesland

PS. Bij nader inzien is er toch verband tussen de Van der Meulens etc. Sjoukje Johannes, de vrouw van Engbert Durks, is een dochter van Johannes Gerrits Planting en Tjitske Popkes; de laatste overleed Z.Drachten 12 sept. 1816, oud 90 jaar, dochter van Popke Lourens en Antje Wilts. Zo zijn de kinderen van Engbert Durks van der Meulen toch afstammelingen van Binne Rinses en Antje Wilts.

PN

G. MULDER

NAARDEN, vrijdag
PR. FREDERIK HENDRIKLAAN 6
TELEFOON 02159-43628

Beste Henk,

Hierbij dan de kepie mit de angeven noten en daorbij het volgende:

Noot 1: G.Mulder:Groot-grondbezit in Stellingwerf Oosteynde in de 17de en 1de Eeuw (Driemaandelijkse Bladen,1972/,blz.23-38)

2: G.P.Mulder: Van Terwisga tot Willinge Prins (Sasland,1974)

3: W.de Jong:Appelsche (Fryske Plaknammen No.X,1957;blz.59-78)

4: Wiltinge(r)weg. De tegenwoordige staat met die naam heeft met de oude niets te maken.

5: "boden ende consent begeren" - is de stereotype uitdrukking die werd gebruikt bij het verzoeken de te verkopen landen te willen proclameren en toestemming te geven voor de verkoop. Het goed moest op 3 achtereenvolgende zondagen worden geproclameerd (afgekondigd) "aen de karkedeure" van het dorp,waar het gelegen was,en ook 3 achtereenvolgende weken bij het grietenijgerecht.
In de proclamatieboeken staat dan in de marge eerste gebod, tweede gebod en derde gebod,met de bijbehorende datum.
Wij kennen dat nog van "onder de geboden staan" bij ondertrouw.

6: Lid(t). Voor deze lengtemaat heb ik nergens een verklaring gevonden.Het ziet er naar uit,dat het alleen in Stellingwerf gebruikt werd.De betekenis lijkt wel duidelijk;het is een maat in dezelfde categorie als b.v. duim,vinger,voet,enz.

7: Niaercoop en niaerneming hebben betrekking op het vroeger bestaande recht van"niaer",dat is het recht van eerste koop door naastliggers van een stuk land,dat te koop werd aangeboden.

8: De betekenis van buyst schijnt inderdaad verband te houden met bies,en het zou dus hier moeten betekenen,dat het land - tenminste deels- nogal drassig was.Maar op de oosteres lijkt mij dat toch wel twijfelachtig.Overigens komt het woord op veel plaatsen in Drente voor,en ook in Elslo.

9: Een rozenobel was een oud-engelse gouden munt,die ook in ons land veel werd gebruikt in de 16de en 17de eeuw.
In de toevoeging van die rozenobel aan de koopsom,ziet men een gebruik bij een verkoping,om aan de koper een geschenk te geven

10: Papisten. Zie mijn artikel: Papisten in Ooststellingwerf in Driemaandelijkse Bladen, 1974/1 ,blz. 13 t/m 18

11: De Engbert Michiels die ik in Appelsche vond,blijkt te hebben gewoond in Drachten (de nooder- of zuider Daragten),en daar werd hij genoemd Engbert Michiels Meetsma.Hij was geboren in 1738 en overleed in 1816 te Drachten,Zijn vrouwr was Jouckjen Engberts en hun zoon heette weer Michiel Engberts.
Het afwisselend voorkomen van Meetsma en Radinga is niet helemaal verklaard. Meetsma heeft te maken met meten,en is dus eenberoepsnaam (= landmeter) en daar zal ook Radinga mee te maken hebben.
Zie: rade,raaijen of rooijen voor opmeten.

Dr. dat ons et dan gleen 't
ut tiek dir mit a t boek

Gr. G. Mulder

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Leeuwarden, 21 mei '80

Geachte heer Mulder,

Hierbij kopieën 1818 – 1838 v. floreenkohier Appelscha nr. 11.
Zoals U ziet, geen spoor van "De Ruiter"
Betrokkene's overlijdensakte gaat hier ook bij.
Gaarne op mijn giro f 2,80 nr. 1686297

Uw brief van 15 dezer zou ik nog even willen laten liggen tot de heer Zwart zie. Het verbaast mij zeer dat U moeilijkheden met hem heeft gehad. Ik beschouw hem als de beminnelijkheid nagenoeg in eigen persoon en heb altijd prima contacten met hem gehad.

Met vr. groet,

P. Nieuwenhuis

P.S. Bestellingen van kopieën worden weer normaal door onze dienst uitgeverd; het is niet (meer) nodig om dit speciaal via mij te doen. Zoals U heeft gemerkt wordt ook correspondentie gewoon beantwoord, al of niet door mijzelf.

PN

N. 2.

In het jaar *Een duizend acht honderd vijfendertig*, den vertienden der maand January des nade middags ten een ure, zijn voor ons Jan Albert Millinge Griffman Officier van den Burgerlijken Stand der Gemeente Ooststellingwerf, Provincie Friesland, gecomparceerd: Reinwert Hendriks Stijkel Arbeider, oud twee en vijftig jaar, en Christoffel Jans van Buiten Schoenmaker, oud Zeventien jaar, beide woonachtig te Appelscha geboren: welke ons verklaard hebben, dat Koenraad Bartelds de Ruiter van beruf Boer, Echtgenoot van Antje Lammerts Bakker, geboren te Makkinga den Negentienden January Zeventienhonderd negentig, Zoon van wijlen Bartelt Koenraads de Ruiter en Antje, nalatende Zijne Weduwe, twee Broeders en een Zuster.

op den Vertienden Dag der maand January des avonds ten elf ure, in het Huis Nummer eenenveertig te Appelscha is overleden; en hebben wij deze Acte aan de Declaranten voorgelezen, welke Akte zij met ons hebben Verteekend.

R. H. Stijkel J. A. Millinge

C. J. van Buiten

N. 3.

In het jaar *Een duizend acht honderd vijfendertig*, den eenentwintigsten der maand January des nade middags ten twee ure, zijn voor ons Jan Albert Millinge Griffman Officier van den Burgerlijken Stand der Gemeente Ooststellingwerf, Provincie Friesland, gecomparceerd: Jan Willems Greevinke Meijer oud vierenveertig jaar, en Rudolf Lammerts van Houten Arbeider oud negentwintig jaar beide woonachtig te Haulerwijk onder Donkerbroek geboren: welke ons verklaard hebben, dat Douwrens Douwes Landmeter Zoontje van Douwe Douwrens Landmeter huisman en Rinske Jans Wijma echtelieden woonachtig te Haulerwijk onder Donkerbroek alhaar geboren den vierden dezer maand January, nalatende Zijne ouders

op den twintigsten Dag der maand January des avonds ten Zeven ure, in het huis Nummer Driehonderd vijftig te Haulerwijk onder Donkerbroek is overleden; en hebben wij deze Acte aan de Declaranten voorgelezen; welkes Geboorte verklaarden niet te kunnen schrijven, en alzoo niet met ons Verteekend.

J. A. Millinge

Appelsche

N: 9
groot veertig
pond Land

Klaas Theunes 13/60 R. van Ryder
5/20 Jan en Jannetje Jacobs Porter Theunes
2/20 Leutjes 1/20 Albert Leutjes 1/20 Alle Ja-
kobs 1/20 Jannetje Jerrewshe 1/20 Peter
Ryzes 11/360 R. van Ryzelens 11/360 Klaas
Pakes 11/360 Willem Derk Klaasen 11/360 Hendrik
jo Roerto 11/320 Jan Ryzes 7/320 te zamen
Ryzenaaren van N. 9, hebben de lenwesten
N. 8 ten noorden N. 10, ten zuiden en noorden
als voren, bezwaard met dertiehalve florein. 2 — 11 — 11
Jan Jakobs Aufsteen Brinker

N. 10
groot twaalftig
pond Land

Nicolaas en Markus Kinderen
van Mr van Helomes Ryzenaaren van
N. 10, hebbende ten westen N. 9 ten oos-
ten N. 11, ten zuiden en noorden als voren
bezwaard met twee florein word — — — — — 2 — 7 — "
Lammert Dijferts Oosterlee Brinker

N. 11
groot negentig
pond Land

Susanna Christina Martha, en Augus-
ta Bogel kinderen van Jacqueline Bogel
Ryzenaaren van N. 11, hebbende ten westen
N. 12, ten zuiden en noorden als
voren

5 Dat — 1 — 21 —

Appelsha.

N. 9.
groot veertien Binder lachter Roeden. (veertig Pond.) Land.

Klaas Theunes $\frac{13}{60}$, James Gorter $\frac{1}{60}$, Rudolf Rudolfs $\frac{1}{60}$, Reinhard en Wijze Mr. Lyndon $\frac{1}{12}$, Teunes Lintjes $\frac{1}{20}$, Albert Lintjes en Jr. Lijsklama à Nijenholt $\frac{1}{20}$, Alle Jakobs en Jr. Lijsklama à Nijenholt $\frac{1}{20}$, James Termoshuizen $\frac{1}{20}$, Pieter Lises $\frac{11}{160}$, Reinhard en Wijze Mr. Lyndon $\frac{11}{160}$, Hendrikjen Koerts $\frac{11}{320}$ Jr. Lijsklama à Nijenholt, Klaas Jakobs en Hendrik Klaas $\frac{11}{320}$, Jan Eizes $\frac{7}{160}$ te samen eigenaren van N. 9, groot veertien Binder lachter Roeden (veertig Pondematen) hebbende ten oosten N. 8, ten westen N. 10, ten zuiden en noorden alle varen, bewaard met twee halve flieren — — — — — — — — — — 2 — 14 —

Cornelis Albertus Hiedkamp Brieker.

N. 10.
groot zestien Binder vierenzestig Roeden. (twee en zestig Pond.) Land.

Nicolaas en Markus, kinderen van M. van Helomar, eigenaren van N. 10, groot zestien Binder vierenzestig Roeden, (twee en zestig Pondematen) hebbende ten oosten N. 9, ten westen N. 11, ten zuiden en noorden alle varen, bewaard met twee flieren, een oord — — — 2 — 7 —

Lammert Lefferts Oosterhoo
Brieker.

N. 11.
groot twaalf Binder zestien negentig Roeden (zestienzetig Pond.) Land.

A. B. Trakken eigenaar van N. 11, groot twaalf Binder, zestienenegentig Roeden, (zestienzetig Pondematen) hebbende ten oosten N. 12, ten zuiden en noorden alle

Varen

5 Lat. — 1 — 21 —

1828

Appelscha

Voren, bestaande met twee florean, negen Stuivers — — — — — — — — — — 2 — 9 —

Folkert Derks Vosterbos Brieven

N. 12 groot Zestienden Binnen de Zestienden Ring Sloten, Zestienden Ring Cond. Landt.

Zestienden- en Uppe Ten Lynden, Eigenaren van N. 12 groot Zestienden Binnen de Zestienden Ring Sloten, (Zestienden Ring Condematen) hebbende ten oosten N. 11, ten westen N. 13, strekkende en meuden als voren, bestaande met een florean, en ander halve oord, twee penningen — — — — — 1 — 10 — 10

Tilleke Aldeds Hiedkamp Brieven

N. 13 groot Veertien Binnen Zestien Ring Sloten, Veertig Cond. Landt.

De Zatte gekomposeerd met N. 13 groot Veertien Binnen Zestien Ring Sloten, (Veertig Condematen) hebbende ten oosten N. 12, ten westen N. 14, strekkende en meuden als voren, bestaande met twee florean, drie oord, vier penningen — 2 — 21 — 4

De Zatte is in Stukken verkocht en de florean al deel verdeeld.

J. B. Prakken Eigenaar van het Zwanlager met eenig bouw- Weid- en hooiland, bestaande met elf Stuivers, vier penningen.

Folkert Derks Vosterbos Brieven

Margien Arents Hartmans ½, James- Geertje- Tilleke Arent- Hendrik- en Margien Jans Prakken ½, Eigenaren van eenig bouwland, Weidland, en Hooiland, bestaande met een florean, vijf Stuivers.

Zelfs Brieven

Lammert Lefferts Vosterbos, Eigenaar van eenig hooi- en Weidland, bestaande met een florean vijf Stuivers

Zelfs Brieven

N. 14 groot Veertien Binnen Zestien Ring Sloten, Zestien Ring Cond. Landt.

Wycherje Piers Vos, Eigenaar sinds van N. 14 groot Veertien Binnen Zestien Ring Sloten, (Zestien Ring Condematen) hebbende ten oosten N. 13 ten westen de gemeene Weg, ten Zuiden en meuden als voren, bestaande met drie florea — 3 — —

Zelfs Brieven

6 Lat — 9 — 12 — 14

N11, [illegible]
Zwaard met twee florijnen een oord. — — — 2 — 7 —

De plaats is in stukken verkocht en de florijnen aldus verdeeld:

Hendrik Wolters van Veen, Eigenaar van eenig Bouwland bezwaard met twee stuivers.

Zelfs Bruiker

Klaas Hendricks Thesinga, Jan Lammerts Thesinga, en Hendrik Klaas Dorpregter, Eigenaren van eenig weid-hooiland en bosch, bezwaard met negentien stuivers veerpenningen.

Zelfs Bruikers

Jan Karsten Dinker, Eigenaar van eenig bouwland, bezwaard met eene stuiver achtpenningen.

Zelfs Bruiker

Jan Hendricks Thesinga, Eigenaar van eenig bouwland, bezwaard met vijf stuivers zestienpenningen.

Zelfs Bruiker

Lammert Lefferts Osterloo, Eigenaar van het Horologer, met eenig bouw- weid- hooiland, heidevelt en bosch, bezwaard met een florijn zes stuivers veertienpenningen.

Zelfs Bruiker

N11 groot maal of Bunder vijfennegentig Roeden.

A.B. Prakken Eigenaar van N11 groot maal of Bunder vijfennegentig Roeden hebbende ten oosten N12, ten Zuiden en Noorden als

1838

5 Lot — 4 — 21 —

[illegible] zestig Roeden

De Lathe is in stukken verkocht [illegible]

A.B. Prakken Eigenaar van [illegible] weid- en Heiland, bezwaard [illegible]

Zelfs [illegible]

Maggien Annes Hiemen [illegible] Hendrik en Marry Jans [illegible] weidland- en Heideveld, [illegible]

Zelfs [illegible]

Lieuwe Annes Oldersma [illegible] met acht stuivers.

Zelfs [illegible]

Lammert Lefferts Osterloo [illegible] bezwaard met een florijn [illegible]

Zelfs [illegible]

N14 groot elerlien Bunders twaanderdertig Roeden

[illegible] dertig [illegible] gemeen als voor [illegible]

Jannes Gerlof 1/8
hand en Yppje zoon
Frederik Beringer en
" yz Lijsbetha
en yz Lijsbetha
Appelscha 1/8 Pieter Evert 11/160
den 11/160, Hendrikjen
Nicholas Jandam-
en Gydinge 11/320, Jan
van No 9, groot Zeventien
Roeden;
bij meten No 10 ten
zuiden bezaaard met
- - - - - 2 — 14 —.

Klaas Bruiker.

No 10, groot negentien
Roeden
zaaijg. ten westen
den als voren, be-
zaaard - - - - - 2 — 7 —.

aldus verkocht:

Bouwland

Bruiker

Theesinga, en
eenig weid- hooi-
vers vergoeiningen,

Elfs Bruikers
uitland, bezaaard

voren, bezaaard met twee Florijnen negen
Stuivers - - - - - - - - - - 2 — 9 —.

Folkert Dirks Oosterbos Bruiker.

No 12
groot Zeventien bun-
ders Zes en zeventig
Roeden.

Reinhard- en Yppje van Lijnden, Eigenaren
van No 12, groot Zeventien Bunders Zes
en zeventig Roeden, hebbende
ten Oosten No 11, ten westen
No 13, ten zuiden en noorden als voren, be-
zaaard met een Florijn, en anderhalve voor
twee gieuwingen - - - - - - - - 1 — 10 — 10

Klaas Aeldert's Hiddekamp Bruiker

No 13.
groot veertien Bunders
zachtig Roeden

De Zathe gebroken in, met No 13, groot veertig
Bunders, zachtig Roeden; hebbende
ten Oosten No 12, ten westen No 14,
ten zuiden en noorden als voren, bezaaard
met twee Florijnen drie oude vergoeiningen - 2 — 21 — 4

De Zathe is in Stokken verkocht en de Florijn aldus verdeeld,
A.B. Bakker Eigenaar van het Hoeklager, met eenig Bouw-
weid- en Hooiland, bezaaard met Elf Stuivers vergoeiningen.

Folkert Dirks Oosterbos Bruiker.

Margjen Arents Hatmans 1/2, Jannes Jeertje Klaas Arents
Hendrik en Margje Jans Bakker 1/2, Eigenaren van eenig Bouw-
weidland- en Hooiland, bezaaard met vijftien stuivers
Lijfs Bruikers

Appelscha

vorens, bezwaard met twee florijnen
Huurder ..... 2 — 9 —

N.12
groot achtenvertig
pond Lands

Pieter Hans Schepper Brouker

De van Lynden van Lit: Eigenaar
van N.12. hebbende ten oosten N.11
ten westen N.13, ten zuiden en noorden als
voren bezwaard met een florijn en anderhal
ve voor twee penningen ..... 1 — 10 — 10

Jurgen Gerts van den Berg Brouker

N.13
gravel veertig
pond Lands

Susanna Christina, Marthien Augusta
Bogel kinderen van Jurgen Bogel Eigenaar
van N.13. hebbende ten oosten N.12, ten westen
N.14, ten zuiden en noorden als voren
bezwaard met twee florijnen drie, voor de twee penningen 2 — 21 — 1

Pieter Hans Schepen Brouker

N.14
groot twintig
pond

Wijcherje Sjoerds Eigenaarsche van
N.14, hebbende ten oosten N.13 ten
westen de gemeene Dreef zijnde voor
als voren bezwaard met drie florijnen ..... 3 — 1 —

Alle Johannes Jager Brouker

6 Lot ..... 9 — 12 — 12

1818

GA 1411

24 mei 1980

Gemeente Secretarie van
Weststellingwerf
Wolvega
Afd. Bevolking

Zeer geachte heer,

Bij mijn onderzoek naar de geschiedenis van de Appelscher hoogvenen vond ik op een akte van het jaar 1777 onder een groot aantal namen van eigenaren van gronden in Appelsche ook de handtekening van ene Petrus Bosch, die mede namens zijn zuster Geesyn Bosch tekende. Aangezien de naam Bosch niet voorkomt in de floreenkohieren van Appelsche als eigenaar, heb ik hem niet kunnen identificeren, totdat ik onlangs, bij het bestuderen van enige z.g. vrijkoopscontracten in het Archief van de Heeren Compagnons in Leeuwarden, daarbij ook zo'n contract uit 1830 vond waarin als de ene partij o.a. worden genoemd Geertruida Petrus Bos, landeigenares te Wolvega, weduwe van wijlen Johannes Petrus Scheltinga, Jentje Widmers Langedijk, lid van de Kerkeraad van Weststellingwerf wonende te Wolvega, als erfgenaam in het vruchtgebruik van de nalatenschap van zijn (wijlen) huisvrouw Appollonia Petrus Bos.
Deze twee vrouwen zijn natuurlijk zusters, en ik vermoed, dat zij dochters waren van de eerstgenoemde Petrus Bosch. Het ging in het bedoelde contract om eigendommen in Appelsche in de z.g. Wiltingemaad. En daarom vermoed ik, dat ook Petrus Bosch afkomstig was van Wolvega.
In datzelfde contract is ook een groep personen van de partij, die zeker in een familierelatie tot de genoemden stonden: 4 broers, genaamd Jan Lammerts, Albert Lammerts, Jacob Lammerts en Roelof Lammerts ten Kampe (de laatste was in 1830 reeds overleden, kinderloos).
Mijn vraag aan U is nu: Zoudt U mij inlichtingen kunnen verstrekken omtrent de bovengenoemde familie Bosof Bosch. de familie Scheltinga en ten Kampe ? Niet dat het er iets aan toe doet, maar het lijkt er wel op dat de familie Bosch Roomse Katholiek was, gezien Petrus en Appollonia, wat toch geen traditionele Stellingwerfs namen waren.
Ik zou deze inlichtingen liefst zo spoedig mogelijk ontvangen om mijn studie te kunnen afronden. De door mij verschuldigde kosten zal ik onmiddellijk overmaken naar een door U genoemde giro- of bankrekening.
U bij voorbaat hartelijk dankend,

met hoogachting,

1411 GA 29 mei 1980

Geachte heer Hendrikse,

Hopelijk bent U nae een goede vacantie weer met frisse moed aan Uw arbeid gegaan! Ik heb inmiddels een paar vragen voor U opgeschreven voor na Uw terugkomst, omdat ze vermoedelijk toch op Uw bureau zouden zijn blijven liggen. Daarom nu deze twee vragen betreffende twee families, die ik in Appelscha in een paar akten tegenkwam, maar die daar, voor zover mij bekend, onbekend zijn. Ik heb deze gegevens nog nodig om een paar punten op te helderen in mijn werk over de voorgeschiedenis van de verenigingen in Appelsche, dat, naar ik hoop, over niet al te lange tijd in druk zal verschijnen, en waarvan ik U, als u daar prijs op stelt, te zijner tijd gaarne een overdruk zal doen toekomen.
De eerste vraag betreft De Ruiter. In vond in een akte van 1830 de naam Coenraad (mij schrijft ook: Koenraad) Barteldd de Ruiters, die als zijn vadersnaam opgaf Barteld Koerts. De naam komt in geen enkel kohier in Appelscha voor, maar toch noemt hij zich landeigenaar, wonende te Appelscha. In Leeuwarden heeft men inmiddels voor mij uitgezocht, dat Barteld Koerts wonende op Tronde onder Elslo in 1811 de familienaam de Ruiter aannam. Ik ben in Appelsche wel tegengekomen een Hendrikje Koerts, als mede-eigenaar van een klein deel van het veen behorende bij een boerderij. Ik zou natuurlijk graag zoveel mogelijk omtrent deze De Ruiters en hun herkomst weten, en vooral hoe kwam Barteld Koerts aan die eigendom als hij boer was in Tronde? Ik vermoed in zo'n geval altijd een huwelijk met een boerendochter uit Appelscha!
Mijn tweede vraag betreft Bijzitter. In een andere akte van 1829 vond ik onder de vele mede-eigenaren van een hoeve in Appelscha de namen Hendrik Klaas Bijzitter, boer te Appelscha, Jan Klaas Bijzitter, schoolonderwijzer te Zuidlaarderveen, Janke Klaas Bijzitter, huisvrouw van Andries Jans Terwiggelo, arbeider, te Appelscha. Van deze lieden is alleen Andries Jans (van) Terwigga mij wel bekend, maar de naam Bijzitter komt voor zover ik heb kunnen vinden, in Appelsche niet voor als grondbezitter, en in 1811 vind ik hem ook niet bij de Appelschers die toen een familienaam kozen. Wel Dorpsrechter, waarover U mij reeds hebt ingelicht. Maar ik vond het een beetje al te toevallig, dat ook bij de Dorpsrechters de namen Klaas Hendrikse en Hendrik Klaas voorkwamen, terwijl bovendien de twee functies van Dorpsrechter en Bijzitter vrijwel identiek waren vroeger. Ik daarom vermoed ik, dat ze wel eens nauw aan elkaar verwant kunnen zijn. Hoe dan ook, Graag ook over deze Bijzitters zoveel mogelijk informatie.
Alvast hartelijk bedankt!

Vriendelijk groetend,

1411 GA 21 juni 1980

Beste Faber,

Je ziet dat ook ik een geetje langer heb gewacht met het beantwoorden van jou brief,ook al omdat er geen dringende zaken aan decorde waren,en ik op het ogenblik een beetje in de misère zit met mijn Lyoklama-artikel.Ik ben zo ongeveer gekomen aan het slot,waarin ik een opsomming wil geven van de reaultaten van mijn onderzoek en zo mogelijk enkele conclusies trekken,maar het wil me maar niet gelukken een voor mij bevredigende vorm van een en ander te vinden.Ik gun mezelf daarom nu enige tijd door wat anders aan te pakken en eens weer wat aan mijn tuintje te doen.Omdat het wee niet aanlokt,vind ik dus nu een geschikt moment om even een paar van jouw vragen te beantwoorden.

Eerst nog even een vraag van mij: zou je aan dat schema van de familie Stwvens een paar jaartallen kunnen toevoegen? Ik stel daar natuurlijk erg veel belang in in verband met Harmentien.Zou dat kunnen ?

Slichtenbroek - Slijckenborgh. Dat zijn twee heel verschillende toponiemen.Slichtenbroek is (was) de naam voor één van de complexen maadlanden op de Appelschemaden (zie ook De Jong i Fryske Plaknammen IX). Als curiositeit kan ik je nog wel verklappen,dat ik - tot aan de ruilverkaveling - eigenaar was van een paar bunder weiland in dat elfde Slichtenbroek! (Slicht moet hier wel opgevat worden als : vlak,effen,zulks in tegenstelling tot een vlakbij liggend atk,dat "De Tien Bulten" heette(. Slijkenburg zul je vinden ergens tussen Bjokzijl en Kuinre.Het lag vroeger aan de mond van de Linde.In mijn jeugd gingen wij daar vaak vissen toen de Zuiderzee nog zee was,in het uitwateringskanaal van het gemaal- waar je toen nog zo heerlijk veel baars kon vangen!

Je idee,dat Terwisga in feel gevallen een plaatsaanduiding is en geen deel van een persoonsnaam is niet zo nieuw als je meent.Ik heb vroeger al eens uiteengezet,dat Terwisge oorspronkelijk de naam is van een hoeve "in-de-eiden" en dat de familie daaraan haar naam ontleende. Het voorzetsel tot voor plaatsnamen was in de 17de en 18de eeuw normaal voor ons tegenwoordige Nederlandse te.In het noorden vind je het dan vaak als toe (thoe) en ook vaak met een ander voorzetsel op.Ik heb eigenlijk nog nooit een helemaal bevredigende verklaring gevonden voor het feit dat voor sommige plaatsnamen altijd op werd gebruikt (en dat is eigenlijk nu nòg zo) en voor andere plaatsen nooit op maar in.Ik kom voor mezelf niet verder dan dit: voor plaatsnamen die in feite de naam van een hoeve waren,vind je altijd op.Vgl. hij woont op Madhuizen,op de Bult (was ook een hoevenaam).Maar óók altijd op de Vogtel,op de Smilde,op de Lemmer.en nooit op Appelsche of op Sneek,daarvoor altijd in of tot Tte).

Nou,dat wqs het dan wel.Ik wil eindigen met nog een vraag: In OSW A6.19-1-1658 staat Huurder Saecke Meetsma van land en huiddin Aekinge.Kun je mij ook zeggen in welk huis (floreennummer)?

Verder aien we graag jouw telefoontje tegemoet om te vertellen wanneer we je hier mogen verwachten.En dan maar hopen,dat wij dan niet net een paar dagen in Appelscha zijn!

Met de hartelijje groeten ook van mijn vrouw

aan jullie beiden

1411 GA 25 juni 1980

Zeer geachte heer Nieuwland,

Onder de Akte van 1777,waarin aan Daniël de Blocq Lycklama à Nijeholt cinsent werd verleend door de eigenaren van de zathen,landen,velden,etc. van Appelsche om de Øpsterlandse Compagnonsva door te teekken naar de Smilde,komt o.a. ook voor de handtekening van e Petrus Bosch,die ook tekent als "gelastigde voor mijne suster Geesijn Bos Aangezien deze naam niet voorkomt onder de eigenaren in een der floreenl hieren,was het mij onmogelijk vast te stellen wie deze Petrus Bosch wel g weest kon zijn.Dat hij geen Appelscher was,leek me wel duidelijk,en gezien de voornaam Petrus,hoorde hij niet in Stellingwerf thuis,tenzij hij misschi Rooms Katholiek was.Toen ik echter onlangs de van U ontvangen Vrijkoopcon tracten van de Compagnons bestudeerde,vond ik tot mijn verrassing daarbij ook een contract,waarin als de ene partij optraden Geertruida Pet Bos,weduwe van wijlen Johannes Roelofs Scheltinga,landeigenaarse wonende Wolvega, en Jantje (een mansnaam) Widmers Langedijk.Lid van de Grietenij-raad van Weststellingwerf wonende te Wolvega,als erfgenaam in het vrucht gebruik van denalatenschap van wijlen zijn huisvrouw Appollonia Petrus Bos en nog een aantal anderen,ook kennelijk tot de familie behorenden.Deze wa ren met zijn allen de eigenaars van de gerechte helfte van het hoogveen i Appelsche,de Wiltinge Maad.
Vooral ook door de vadersnaam Petrus van deze twee vrouwen leek het mij niet onmogelijk dat zij dochters waren van de eerstgenoemde Petrus Bosch. Ik richtte daarom een verzoek om inlichtingen omtrent deze dames aan de gemeentesecretarie van Weststellingwerf,maar dat is nu al meer dan een maand geleden en ik mocht daarop geen enkele reactie ontvangen.Ik zou ze nog eens kunnen schrijven,maar dat lijkt me een vergeefse moeite,Daarom richt ik mij nu tot U,met hetzelfde verzoek.Het gaat er mij voornamelijk om er achter tekomen wie de genoemde Petrus Bosch was en hoe hij aan de eige dom van ½ Wiltingemaad in Appelsche kwam.Ik dacht toch,dat hierbij uitgeg moest worden van die twee vrouwen in Wolvega (de bewuste akte is van 18 Zoudt U - of een van Uw medewerkers mij kunnen helpen? Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Met vr,gr.

hoogachtend,

Eventuele kosten natuurlijk voor mijn rekening.

H. FABER
LERAAR WISKUNDE M.O.

DEN HELDER, 12 juli 1980.
PRINS WILLEM-ALEXANDERSINGEL 125
TEL. 02330 - 16433
1782 GP

Beste Mulder,

Mijn laatste bezoeken aan het archief hebben weinig resultaat gehad, zodat ik wat dat betreft de schrijfmachine wel in de koffer had kunnen laten zitten.
Omdat ik echter niet langer wil wachten met de beantwoording van een paar vragen in je laatste brief, heb ik hem toch maar te voorschijn gehaald; wat er dan verder nog is, kan er dan meteen bij.

Het parenteel van Binne Rinses en Antje Wilts. je voorkomen.
Ik heb nog wel een paar dingen gevonden, welke niet in ~~het~~ overzicht ~~xxxxjen~~ ~~xxx~~.
B.v. een in 1691 geboren dochter Wiekje uit het eerste huwlijk van Enghbert Michiels (met Jouckje Binnes dus).
Met het punt waar alles om draait, n.l. het probleem Radinga, hebben die aanvullingen echter niets te maken, zodat ik daar verder maar niet op in zal gaan.
Zie eventueel bijgaand kladwerk.
Je veronderstelling, dat Michiel Radinga wel eens de halfbroer van zijn vrouw Jouckje zou kunnen zijn, is wel voor de hand liggend, maar ik heb toch zeer grote twijfels; men was in die tijd n.l. behoorlijk streng op dit punt en ik denk, dat er in de proclamatieperiode toch grote bezwaren tegen zulk een huwlijk zouden zijn ingebracht.
Waarschijnlijk is er wel sprake van een familierelatie, b.v. neef-nicht, maar een halfbroer-halfzusterrelatie kan ik nog niet in geloven.

Data bij het schema van de Stevens-familie.

O.S.W.-A2: 21-12-1624. Egbert Stevens, stelling te Nijeberkoop, wordt op verzoek van Hinke Stevens en Foppe Lubberts voormomber over Thomas Stevens nagelaten weeskinderen.
Foppe Lubberts als oom van moederszijde en Hinke van vaders zijde.
In 1625 vond ik Egbert nog een 3-tal keren als curator/momber.

O.S.W.-F1(weesboek): 16-4-1632. Hermen Egberts voor zijn wijlen vader Egbert Stevens, in leven stelling te Nijeberkoop, geauthoriseerde voormomber over de wezen van Thomas Stevens en Hille Lubberts, te weten Lambert, Harmen en Lubbert; samen met de meerderjarige zoon Jan.

O.S.W.-G2(Procl. boek). In 1621 wordt Thomas Smijt genoemd als naestlandet bij een verkoop van land te Oldeberkoop.

O.S.W.-H. Het beroemde stuk; heb je ook.
In 1630 wordt Egbert als broer van Harmentien genoemd.

Uit e.e.a. volgt: Egbert, ~~xxxxxx~~ Thomas, Hinke en Harmentien waren broers en zuster.
Thomas is m.i. geboren voor 1590, want zijn zoon Jan was in 1632 reeds meerderjarig.(ruim gerekend)
Om dezelfde reden gehuwd voor 1610.(ruim gerekend)
Overleden in 1621, 1622, 1623 of 1624.

O.S.W.-G4(Procl.boek): 28-1-1634. Bij een verkoop van land wordt Jan Thomas Smijt genoemd als naeste bloetverwant van Harmentien Terwisga.

5

O.S.W.-A6(Recesboek): 4-3-1650. Een geldkwestie tussen Harmentien Terwisga, Hijlcke Renckes en Jan Thomas Speelman.
29-4-1651. Sprake van Jan Thomas Speelman.

O.S.W.-A6(Recesboek): 18-1-1653. Een huuropzegging door Jan Thomas.
25-4-1654. Sprake van wijlen Jan Thomas Smijt.

[illegible]. Jacobien Jans en haar man Jan Seerps, en Hiltien Jans met haar man Rijckelt Seerps zeggen de huurder Thomas Jans Smijt de huur op van huis en land te Oldeberkoop.

Idem: 17-5-1659. Geert Jans als bestevader; Jan Seerps en Rijckolt Seerps, mannen en voogden van hun vrouwen, halve susters; Thomas Jans halff broeder; Doctor Albertus Barels ende Doctor Nicolaes Heloma, aangetrouwde vrienden; Harmen Egberts, bloetverwant.
Allen gecompareert ten verzoeke van Jacobien Geerts, weduwe van wijlen Jan Thomas, mr. smit, nu getrouwd met Luitien Jans(opm. van mij, Fa.: volgens O.S.W.-F4 d.d. 16-5-1660, volgt hierna, en ook volgens andere, hier niet vermelde aantekeningen, is Luitien Jans niet juist en moet vervangen worden door Luitien Pieters), om mombers te benoemen over haar 4 minderjarige kinderen bij Jan Thomas.
Mombers werden: Geert Jans en Thomas Jans.

O.S.W.-F-4(weesboek), 16-5-1660. Inventaris van goederen, door Jan Thomas, Mr. Smit, aan zijn vier kinderen, bij Jacobien Geerts in echte getogen, nagelaten.
Deze kinderen zijn: Lambert Jans, 13 jaar; Antien Jans, 10 jaar; Steven Jans, 9 jaar; Roelof Jans, 6 jaar.
Aangegeven door de moeder Jacobien Geerts, nu getrouwd met Luitien Pieters, ter presentie van deselve.
Mede present: Geert Jans en Harmen Egberts, t/m de inventaris curatoren over de wezen, en Thomas Jans Smit, halfbroeder van de wezen.
Sprake van de drie voorkinderen van Jan Thomas(waarvan Thomas er dus één is, Fa.) en van het kind van Harmen.
Verdeling over de zeven kinderen en het kind van Harmen van het huis c.a. te Oldeberkoop, waar Jacobien Geerts nu woont.
Opm. van mij, Fa.: Harmen Egberts is natuurlijk de reeds eerder vermelde zoon van Egbert Stevens, duseen neef van Jan Thomas in kwestie.
Het is mij niet duidelijk, waarom het kind van deze Harmen mee kan delen in de nalatenschap van Jan Thomas.
Uit wijzinge van de voorkinderen bij inventaris d.d. 27-8-1643 (volgt hierna).
Ook verdeling over alle kinderen van het huis c.a. te Oldeberkoop, waar Thomas Jans woont, en van het hiernaast gelegen huis c.a. dat bewoond wordt door Jan Harmens.
Alleen voor de vier jongste wezen is een deel van het land, dat gekocht is van Jacobien Jan Pieter Hans.
Ook nog sprake van een aantal obligaties.

O.S.W.-F3(weesboek), 23-8-1643. Inventaris t.h.v. Jan Thomas Smijt te Oldebercoop. Ontscheijdinge tussen hem en zijn drie kinderen bij wijlen Jacobijen Berents i.v.m. zijn huwlijk met Jacobijen Geerts.
Ter presentie van Berent Hartmans, bestevader van de kinderen, en van Harmen Berents, oom van die kinderen.
In de inventaris is sprake van schulden aan o.a.:
Lubbert Thomas, n.l. huis- en landhuur en een verkocht deel in het erf. (zal dus wel familie zijn; ik denk aan een broer van Jan Thomas, omdat de moeder van Jan immers Hille Lubberts was;Fa.) ?
Ook aan Thomas Jansen (zijn zoon dus;Fa.) en aan ene Aeve Jansdr.(onbekend;Fa.)
Ook worden nog genoemd:
de oom Claes Berents en de Bijsitter Claes Berents. (uit de ondertekening blijkt, dat het om twee personen met toevallig dezelfde naam gaat; Fa.)

Uit e.e.a. volgt:
Jan Thomas is geboren vóór 1610 (zie bij Thomas Jans: in 1632 reeds meerderjarig.)
Zijn eerste huwlijk (met Jacobijen Berents) vond in elk geval plaats vóór 1643 , want er waren op 23-8-1643 al drie kinderen.
Kinderen uit dit huwlijk: Thomas, Jacobien en Hiltien.
Zijn tweede huwlijk werd gesloten in 1643 t/m 1648, want op 16-5-1660 was de zoon Lambert 13 jaar.
Hij overleed in 1653 of 1654(zie eerste blad onderaan)
Werd ook genoemd: J.Th. Speelman, een toevoeging, welke ik niet kan verklaren.
Zijn tweede vrouw was Jacobijen Geerts, waarbij de kinderen: Lambert, Antien, Steven en Roelof.
Had vrij zeker een broer Lubbert en i.v.m. zijn zoon Steven ook een broer met die naam.

O.S.W.-D4(Sententies): 8-5-1725. Sprake van Rinsjen Wijbis, gesterkt met Steven Jans, haar man.

Floreen Oldeberkoop 1728. Nr. 41: De weduwe en de erfgenamen van Steven Jans.

T.a.v. Steven Jans volgt:
Geboren in 1650 of 1651. Zie het tweede blad bij F4.
Overleden in 1725 t/m 1728.
Uit hier niet vermelde gegevens blijkt, dat hij twee kinderen had, n.l. de dochters Martje, getrouwd met Marten Hendriks, Stelling te Oldebercoop, en Jacobje, getrouwd met Jelle Hendriks, de zoon van Hendrik Jelles en Wobbigje Wilts.

De voorouders van Thomas Stevens.
In het begin van onze briefwisseling heb je mij eens een briefje met aantekeningen van A.de Vries uit Dronrijp gestuurd.
Het waren gegevens over Harmentien Stevens , welke ik toen heb overgenomen inde veronderstelling, dat ik die zelf toch ook wel eens zou vinden.
Met de meesten daarvan is dat ook inderdaad het geval.
Met een paar heb ik echter problemen, omdat hij verkeerde bronnen genoemd heeft.
Het betreft O.S.W. P1 en P2 en deze bestaan niet.
Toevallig bleek P1te moeten zijn F1.
Vervanging van P2 door F2 leverde echter niets op.
Verder was er een aantekening, die door mij iets anders werd gelezen als door de Vries.
Jammer genoeg gaat het om gegevens, die betrekking hebben op het voorgeslacht van Harmentien.

Goed is in elk geval O-S.W.-G6 (Procl.), 18-1-1648-
Harmentien Terwischa voor haar en haar kinderen, mandelich met der kinderen bestemoeder Lutger Cornelis, in het dorp Elsloo.
M.a.w. : de moeder van Harmentien was Lutger Cornelis.
Verder zou H. wel eens een Elsloose kunnen zijn.

Niet zeker ben ik van O.S.W.-G-5 (Procl.), 11 en 18-5-1641.
Sprake van landen door Harmentien Terwischa aangeërfd van de broer van haar moeders moeder Jochem Baertes.
Contrôle hiervan heb ik voor mijn e.v. bezoek aan het archief op mijn programma; in mijn volgende brief kom ik er dan nog even op terug.

Eveneens niet zeker van O.S.W.-? (P2, maar dat bestaat niet), d.d. ?.
Harmentien Stevens, weduwe van Eise ter Wijsgha-scheiding van Cornelijs Hansius.
Sprake van Heer Jochems land.
Deze aantekening heb ik nog nergens kunnen vinden.
Zie verder de opmerking bij de voorgaande.

Ik heb nog wel meer gegevens over de smits-familie, maar dat zijn herhalingen of overlappingen van genoemde, zodat ik maar een keus heb gedaan.
Waarschijnlijk heb ik al meer overhoop gehaald, dan je bedoeling was.
Enfin, haal er maar uit, wat je belangrijk genoeg vindt.
Nog even het volgende:
In het begin van de 17e eeuw wemelt het van de naam Smijts in O-S-W.
Met de regelmaat van een klok worden genoemd: Cornelijs Smijt-Hendrijck Jansen Smijt-Hermen Smijt-Jan Smijt-Jan Engeles Smijt-Pieter Smijt-Remmelt Smijt en nog een aantal wat minder vaak.
Nu zegt dat op zich zelf niet zoveel, want er zullen wel meer smaden geweest zijn.
Andere beroepsnamen komen echter maar sporadisch voor, zodat we m.i. er rekening mee moeten houden, dat het wel eens om één familie kan gaan.

Ik vond ook nog in O.S.W.-H2(Sententies) op 11-7-1652 een Steven Jans uit Doldersum, maar ik heb deze nog niet kunnen inpassen.

Dan je vraag betreffende het door Saecke Meetsma gehuurde land en huis in Aeckinge.
In de rechterlijke archieven worden nooit de nummers uit de floreenkohieren genoemd. Toch ben ik er lijkt mij wel uitgekomen.
De huur werd hem opgezegd door Jacobien Jan Everts weduwe, zulks op 19-1-1658, terwijl de floreenkohieren van 1640 als eigenaar van Appelscha nr. 19 Jan Everts vermelden. Om dat nummer zal het derhalve wel gaan.

Tot besluit nog wat dingetjes uit de "lâpekoer"

1. Met de Lijcklama à Nijeholts kun je ook , om het maar eens wiskundig te zeggen, ad infinitum door blijven gaan.
In " Nederlands Patriciaat, 3e jaargang, 1912, blz. 258 t/m 260 " vond ik een stamreeks, welke ik hier slechts gedeeltelijk vermeld:
I. Joseph Lijckles, overleden te Nijeholtpade vóór 1614. Protestant.
II. Lubbert Josephs, overleden vóór 1621.
III. (vermoedelijk) Lijckle Lubberts te Nijeholtpade. Overleden vóór 1667. Gehuwd vóór 1623 met Geertje Jans.
IV. Lubbert lijckles te Oldebercoop. Overleden tussen 1700 en 1708.
V. Lijckle Lubberts ~~xk~~ L.à.N. te Oldebercoop, Oldeschoot en Heerenveen. Overleden tussen 1738 en 1748. Gehuwd rond 1678 met Auckje Jacobs, overleden tussen 1798 en 1708, dochter van Jacob Jacobs.
VI. Jacobus L.à N. enz.
De reeks eindigt met X: Hector Jacob L.à N.
Wat moet je hier nu weer mee?.
Mijn indruk is, dat I in elk geval een nazaat van Lijckle Ebles is.
De namen Nijeholtpade en Lubbert maken dat zeer waarschijnlijk.
~~Verder zijn er ook nog mogelijkheden, maar hij is de zoon Johannes, zoon van Lubbert Lijckles.~~
Hij zou een broer van Pier en Meijne Lijckles kunnen zijn, maar er zijn ook wel andere mogelijkheden.
In het Stamboek van de Friesche Adel wordt n.l. alleen maar een zoon Lubbert van Lijckle Ebles genoemd (de vader van Lijckle Lubberts), maar hij kan wel meer zoons gehad hebben.
Toen ik deze aantekening overnam dacht ik aan je opmerking op blz. 79 van je boekje.

2. Je hebt het wel eens gehad over de naam Lunsing.
In Procl. O-S.w.-G7 vond ik op 18/2, 25/2, 3/3-1668:
De Stellinck Marcus Barels ende Stoffeltien Luntsinge, echtelieden, kopen landerijen te Oosterwolde van Wijbe Wolters.
In een procl. van 1669 wordt zij Crijstoffeltie Lunsingh genoemd.

3. In hetzelfde boek als bij 2. vond ik op 17/3, 31/3, 7/4-1668 een provisionele verkoop van landerijen te Tronde,(die ik overnam i.v.m. de naam Geert Jans te Boechelt, mogelijk de schoonvader van Jan Thomas), waarin de verkopers klinkende namen hebben, n.l.:
- Juffr. Jaijcke van Saackema, weduwe van wijlen Hans van Wijckel, in leven mede gecommitteerde ter vergaderinge van haer hoogh mog. in sgravenhage, als moeder en voorstanderse van haer kijnderen bij haer wijlen man in echte procreert;
- Dr. Joannis van Wijckell, advocaat aan het Hoff van Vrieslant, gestarckt met welgedachte Juffr. Saackema, sijn moeder;
- Tierck van Solckema, luijtenant, man en vooght van sijn echte huijsvrouwe Titia van Wijckell

4. Weer hetzelfde boek. 31/3, 7/4, 21/4-1668.
Stijne Lefferts, gestarckt met Carste Cornielis, haer echteman, verkopen een viertiende part aen twe dardeparten van de Bult te Appelsche aan Albert, Hendrick en Geertien Berents.

5. In copie 4111, kerkboek van Dragten, vond ik een aantal aantekeningen, welke ik curieus genogg vond om even vast te leggen.
Met geschiedenis van Ooststellingwerf hebben ze niets te maken, maar mogelijk heb je er ook enige belangstelling voor en ook deze keer ontkom ik toch alweer niet aan veelschrijverij, zodat dit er nog wel even bij kan.

1. 20-1-1684. Gehuwd: Jan Sents en Aeltje Folckerts.
N.B. Dese Bruidegom waer 25 jaer ende de Bruidt 76 jaer, de xx vrouwe 50 jaer ouder als de man.

Uit de volgende 5 blijkt hoe predikanten overtuigd waren van eigen gelijk.

2. 15-6-1710. Hinke Gojes, die al van de Mennoniten in haar onwetendheid zijnde aangenomen, nu tot ander verstand door des H. genade (so wij hopen) zijnde gebracht, onse kerke is toegevallen.

3. 11-9-1712. Trijntje Gojes, jongedogter (ook gedoopt), van de Mennoniten tot ons overgekomen gelijk ook haar suster Eelkjen Gojes, die al ledemaat was, dog niet wederom is gedoopt, maar tot ander verligtinge zijnde gekomen, haar dwalingen heeft verlaten en is alzo tot Lidmaat van ons Kerke aangenomen.

4. 15-6-1714. Fopk Piers, jongedochter, die op een wonderlike en opmerkelijke wijse van Godt verandert en bekeert is.

5. 12-1-1716. Gehuwd: Johannes Hanses (leertouwer; van de Paapsche Religie) en Antje Hendriks, die hij ook tot die dwalende afgodische Leere verleid heeft.

6. 19-1-1716. Gehuwd: Beerent Jans, een paapsch weever, en Aagjen Lamberts, ledemaat van onse gemeente, maar die haar gelove door Gods genade behouden heeft.

Dit was het weer.
Geen copieën deze keer, dus geen kosten.
Op gegevens over Harmentien Terwisga kom ik nog terug.

Groeten van huis tot huis en tot ziens.

Tot half augustus komen er kinderen en/of kleinkinderen logeren, zodat een bezoek aan jullie vóór die tijd er waarschijnlijk niet in zit.
Ik kom er echter zeker op terug.

GA 1411 2 juli 1980

Beste Henk,

Daank veur jow brief mit kepie van de voetnoten bij Wiltinge. Zo'j der een e ere bijplakken kunnen? Ik vun nog een antekening over de Binne Rintzes,die touwd was mit Antien Wilts in de Recesboeken van Ooststellingwarf van 1651-1662. In een stok van 10-6-1658 wodt Binne Rintzes nuumd as "pachter vant gemael van Schoterland".Daoruut blickt,dat hij mulder was! en niet in Dr achten woonde,maar in Schoterland,en dan zeker in Oudehorne. Zien dochter Joukien Binnes was de eerste vrouw van Engbert Michiels (Meetsma),en die woonden wel in Drachten.

Ik dochte da'j et nog wel an note Nommer 11 plakken konden. Zie mar es. Tot kieks,

hattelike groeten

vhth

Oudeschoot, 12 Juli '80

Geachte Heer,

Als beoefenaar van de genealogie heb ik diepgaand onderzoek gedaan in de oude rechterlijke stukken van Schoterland. Onlangs stuitte ik op een vondst, waar U wellicht iets aan zult hebben. In uw boekwerk "Van Terwisscha tot Willinge Prins" vermeld U een Tjerk Alts, die eig. een Liemburg was en wellicht verwant zou zijn aan de Terwisscha's. Dat dit juist is, blijkt uit het volgende:Hypotheekboek Schoterland T12,fol.110:1702/3: Sjerk Alts,vrijgezel te Luinjeberd,letterlijk genoemd als neef v. Eyso van Terwisga (te Ter Idzard),en Sjerk heeft het verderop over zijn moei Reinse Eises Terwisga (te Ter Idz.),die weduwe was van Asse Tjerks Terwisga. Deze personen komen in Uw boek en stamboomtabel niet voor. SCO T12,fol.1 dd.25.11.1700:Trijntie Alts(wed.Albert Rommerts) te Luinjeberd als zuster van Sjerk A. Waren zij verwant aan Barteld(Alts?),wiens zoon Alt B. in 1722 boer in St.Jansga was ? De naam Alt ben ik voordien nimmer in Schoterland tegengekomen, wel in Stellingwerf westeinde en in de kop van Overijsel. echter Sjerk was Rooms en Barteld ge[illegible]f.

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Nr. B 227

Bericht op Uw brief van 25 juni jl

De heer G. Mulder
Pr. Frederik Hendriklaan 6
1411 GA Naarden.

Onderwerp Fam. Bos(ch)

Leeuwarden, 14 juli 1980

Geachte heer Mulder,

Naar aanleiding van Uw brief heb ik een onderzoekje ingesteld naar de fam. Bosch (meestal geschreven Bos) te Wolvega. Deze familie blijkt inderdaad RK te zijn.

Pieter of Petrus Bos woonde te Wolvega en trouwde daar (NH) 1 april 1770 met Antje Luyties, eveneens te Wolvega. Uit dit huwelijk werden RK te Wolvega gedoopt Apeltje (later natuurlijk Apollonia) en Getrudis (later Geertruida, op 17 april 1772 resp. 13 aug. 1775. Deze dames trouwden met Jantje Widmers Langedijk resp. Johannes Roelofs Scheltinga. Apollonia overleed te Wolvega 2 mei 1824, Geertruida aldaar 8 april 1845.

De vader Pieter Bos was in 1782 niet meer in leven. Zijn kinderen waren toen universele erfgenamen van hun tante Geesjen Bos, overleden te Wolvega 20 juni 1782 (rechterl.arch. Weststellingwerf Y). In het RK overlijdensboek staat 19 juni, met de toevoeging: geestl. dochter. Deze fam. Bos was toen vrij welgesteld. Op het personele kohier van 1768 worden Evert Jans kinderen aangeslagen voor *f* 3450. In 1772 wordt de tenaamstelling Geesjen en Pieter Bos, in 1774 wordt het aangeslagen kapitaal verhoogd tot *f* 4000. Pieter Bos komt in 1780 nog voor, in 1781 zijn erven.

Uit het voorgaande is wel duidelijk dat Pieter en Geesjen de beide enige kinderen zijn van een zekere Evert Jans. De doop heb ik niet kunnen vinden. Ik vermoed namelijk dat Pieter al behoorlijk oud was toen hij trouwde.

Een Evert Jans wordt in 1718 en 1728 aangetroffen te Oldeholtpade als meijer van plaatsen 11 en 12 op het stemkohier, waarvan eigenaar was Dr. Petrus Nicolai, "papist". Deze Evert Jans was getrouwd met een Abeltje Jans, zodat we hier vrij zeker te doen hebben met de ouders van Pieter en Geesjen. In 1738 vind ik Evert Jans niet meer terug. In het RK overlijdensregister tenslotte vond ik een aantekening dat "Aepelijck Everz" is overleden 19 jan. 1742. Waarschijnlijk is dat dezelfde Abeltje Jans. In de proclamatieboeken van Ooststellingwerf heb ik geen aankoop te Appelscha door Evert Jans aangetroffen.

Uw brief van 15 mei heb ik nog liggen; ik hoop nog steeds van de heer Zwart wat gegevens over die Radinga los te krijgen, maar ik heb hem nu in lange tijd niet op het rijksarchief gezien.

Met vr. groet,

P. Nieuwland

(P.Nieuwland)

Boterhoek 3, Postbus 97, Leeuwarden - Telefoon 05100-27103
Postgiro 80 76 51 ten name van de comptabele van het Rijksarchief in Friesland

GEMEENTE WESTSTELLINGWERF

Wolvega : 16 juli 1980
Nummer :
Kenmerk : F/M
Onderwerp: genealogie.

Aan de heer G. Mulder,
Pr. Frederik Hendriklaan 6,
1411 GA NAARDEN.

Geachte heer,

Naar aanleiding van Uw brief van 24 mei berichten wij U het volgende; De namen Scheltinga en ten Kampe komen in de bevolkingsregisters van de gemeente Weststellingwerf niet voor. Wel hebben wij de overlijdensakten van genoemde Apollonia Petrus Bos en Geertruida Petrus Bos kunnen vinden.
Apollonia overleed op 3 mei 1824 te Weststellingwerf en was gehuwd met Jantjen Widmers Langedijk, van beroep koopman. Haar ouders waren: Petrus Everts Bos en Antje Luitje Bos.
Geertruida overleed op 8 april 1845 te Weststellingwerf. Zij was weduwe van Johannes Roelofs Scheltinga. Haar ouders waren ook Petrus Everts Bos en Antje Luitje Bos.
Meerdere gegevens hebben wij tot onze spijt niet kunnen vinden.
Helaas heeft de behandeling van deze brief enige tijd moeten duren, dit in verband met de drukte van de vakantietijd,

Hoogachtend,
Gemeentesecretarie Weststellingwerf,
afdeling Bevolking,

GEMEENTE WESTSTELLINGWERF

de a.b.s. F. v/d Meulen.

Postadres:
gemeente bestuur Weststellingwerf
Postbus 60
Wolvega - 8470 AB

Telefoon 05610 - 2041
Openstellingsuren:
dagelijks 09.00 - 12.00 uur en
van 14.00 - 16.00 uur

Bankrelatie:
Rabo-bank, Pastorieplein 12, Wolvega
Giro der bank: 87 42 57
Telex: 46596

20 juli 1980

Geache heer Nieuwland,

Terugkomend van een korte vacantie in Appelsche vo
ik bij de ingekomen post Uw brief,waarvoor mijn hartelijke dank.Wel een gro
vershil met een tweede brief,van de secretarie van Weststellingwerf,die
nu pas een antwoord zond op mijn brief van 24 mei.Daarin niets anders da
de overlijdensdata van Geertruida en Appollonia Bos.Verdere inlichtingen
men mij niet geven.Enfin,dat hoeft nu ook niet meer.Dank zij Uw onderzoek
ben ik nu een heel stuk verder.Ik heb daar nog wel een paar kantteekening
bij: In de eerste plaats was het mij uiteindelijk alleen maar bwgonnen om v
te stellen Wie die Petrus Bos en zijn zuster Geesien waren,die nlijkbaar i
1777 behoorden tot de "eigenaars van zathen,landen,venen en velden van
Appelsche" die aan D.B.L.à Nijeholt toestemming gaven een vaart door hun
eigendommen te graven,en ten tweede: hoe kwamen deze,kennelijk niet tot d
Appelscher bevolking horende personen,aan die eigendom?
Het staat nu dus vast,dat hij in Wolvega thuis hoorde en dat hij was ge-
trouwd met eme Abeltje Jans,en dat deze twee dochters hadden,Geertruida
en Appollonia.Het feit,dat deze twee R.K. gedoopt werden,terwijl Petrus
zelf N.H. was,doet mij vermoeden,dat Abeltje Jans R,K, was.Dat klopt dan
met hetgeen ik daar zelf nog aan toevoegen kan.
Ik geloof niet,dat de Evert Jans,die U in Nijeholtpade vond,de man is die
ik zocht.Die kan ik namelijk op geen enkele manier in verband brengen met
Appelsche,tenzij..... maar zie verder:
Als U de moeitw wilt nemen - maar U kunt het ook van mij aannemen! - ook
eens in de floteenregisters van Ooststellingwerf te neuzen,dan zult U on
dekken dat in 1698 een zekere Jan Luitjes (ook wel Luyties) de eigenaar
is van No.8 in Nijeberkoop (deels),in Langedyke van No.3 en in Oosterwold
van No.5. In 1728 zijn een Evert Jans en Luytjen Jans eigenaars van diezel
de boerderijen,terwijl bovendien nog in Elsloo een weduwe van Hendrik Lutj
eigenaar is van No.31.En nu het belangrijke: bij deze Luyties en Evert Jan
staat in het kohier vermeld dat zij "papisten" waren! (Zie mijn artikel in
Driemaandelijkse Bladen 1974/1,blz.13-18).
Uiteraard kan ik niet met zekerheidbbeweren dat Uw Evert Jans en de mijne
verschillende personen waren,en de mogelijlheid bestaat zelfs dat ze wel
dezelfde waren,maar de connectie met Appelsche is in mijn Evert Jans zeke
De Jan Luitjes,die in 1698 eigenaar was vah Langedyke No.3 was een zoon
Luitjen Foppes,die in 1640 Dorprechter in Langedyke was,en deze was ge-
huwd met een dochter van Hendrik Wiltinge,de eigenaar van Terwische en v
de boerderijen No.3 en 7 in Hoog Appelsche.Haar naam was Webbe Hendriks
Wiltinge,en zij erfde van haar vader een van de boerderijen in Hoog Appels
En in die boerderij - met het saarbl behorende veld en hoogveen,ligt dan
de connwctie van Petrus Bos met Appelsche.Het zou dan zó kunnen zijn,dat
Antien Luitjes,de vrouw van Petrus Bosch een dochter was van Luytjen Fo
en een zuster van Jan Luytjes.Het zal wel nooit mogelijk zijn een en ande
voor 100% te bewijzen,maar de conclusie lijkt mij onweerlegbaar dat Petrus
zijn eigendomsrechten op hoogveen,en later die vah zijn beide dochters te
maken hebben met één van de beide hoeven 3 of 5 in Hoog Appelsche.En dan
was hij - mirabile dictu - ook in de vrouwelijke lijn nog verwant aan Wiltin
die op zijn beurt tot de familie van Terwisga hoorde! Over deze geschieden
volgt binnenkort een artikel van mij .-in het Stellingwarfs! - in het tijd-
schrift De Ovend,van de Stellingwarver Schtieversronte.
Tot zover voor heden.Ik hoop ninnenkort U nog eens te schrijven o ver het
gedelte Appelscha in Uw Reperorium van Familienamen.
Voorlopig dan nogmaals mijn dank voor het gedane onderzoek.Uw reactie zie
ik met belangstelling tegemoet.

Met Hart.gr.

22 juli 1980

Geachte heer Van der Honing,

Naar aanleiding van Uw kaartschrijven van 12 juli j.l.,dat ik eerst heden kon lezen,omdat wij enige tijd afwezig zijn geweest,zou ik het volgende willen opmerken:

1.Mijn werk Van Terwisga tot Willinge Prins is geen genealogisch werk;de erin benutte genealogische gegevens zijn enkel die,welke voor het werk als zodanig vereist waren.

2.Als U had vermeld op welke bladzijde U de naam Tjerk Alts daarin hebt gevonden,zou ik daar misschien iets zinnigs over kunnen zeggen,maar voor zover ik mij kan herinneren,ben ik deze naam nog nooit tegengekomen.

3.U zegt,dat deze Alts een Liemenburg was,en daarvoor zult U wel de nodige argumenten kunnen aanvoeren.Ook dat deze Liemenburgs verwant waren aan de familie Van Terwisga.Ook dáárvoor zou ik graag van U enige documenten zien.

4.Zelf sprak ik het vermoeden uit,dat deze lieden verwant waren aan de Lycklama's,omdat zij ook de namen Lyckle en Liemburg hadden.U noemt nu Eijso van Terwisga en Tjerk Asses en meent,dat ik deze namen niet in mijn stamboom (op de losse Bijlage) heb vermeld.Wilt U dat nog eens nazien? U zult dan ontdekken dat een van de zonen van Eyse Jan Willems van Terwisga was Syrck Eyses en van deze stamt af Asse Syrcks,die op zijn beurt weer een zoon Eyse Asses had,en dat zal dezelfde zijn die U hebt vermeld in uw schrijven.

En tenslotte: als genealoog zult U toch wel hebben begrepen dat Uw Tjerk (Sjerk) dezelfde naam is als mijn Syrck (Sierk)?

Zo te zien zit de relatie met Terwisga er duidelijk in,maar U zoudt mij en de familie Van Terwisga,die zich erg interesseert voor haar stamboom een groot genoegen doen als U mij gedocumenteerd de bewuste relaties tussen de Liem(en)burgs en de families Lycklama en Van Terwisga zoudt willen aantonen.

Inmiddels,met dank voor Uw schrijven,

Hoogachtend,

1003

22 juli 1980

Beste Ebeling,

Hierbij een aanvulling op de Voorgeschiedenis,die hoort op blz.38 onderaan,vóór de laatste alinea.Zou dit tussengeschoven kunnen worden als blz. 38a? Tenminste als je vindt,dat het in zijn geheel kan worden geplaatst.Anders zie je maar hoe je het eventueel in zou willen korten.Je hebt blanco mandaat!

Ik stuur het je nu maar,dan vind je het wel bij je terugkomst na je vakantie,die,naar ik hoop voor jou en je gezin een heel plezierige is geweest,ondanks het misschien ook bij jullie niet al te mooie zomerweer.En dat je maar met frisse moed weer verder kunt met je zware werk.

Wat mezelf betreft - ik leef in een onwaarschijnlijke toestand.Eén beslissing is genomen: er zal operatief worden ingegrepen.Ik heb overmorgen een consult bij de met dit soort operaties belaste vaatchirurg in Amsterdam,en zal dan misschien vernemen wanneer de operatie kan worden gedaan.Ik ben erop voorbereid,dat het nog wel een tijdje kan duren,want ik verneem,dat er wel wachttijden van meer dan een jaar bekend zijn.Maar misschien kan het advies van mijn chirurg un Bussum,die wel tot enige spoed heeft aangedrongen,de zaak wat bespoedigen.Vreemd eigenlijk, dat je er naar verlangt zo gauw mogelijk op de tafel te komen liggen.Maar ja,wat moet je,als je weet dat er een tijdbom in je buik zit? Je zult ongetwijfeld op de hoogte blijven van de ontwikkelingen - hoe dan ook.

De hartelijke groeten van mij en Bé
aan jullie beiden!

Auf Wiederhören!

je

Nadat ik mijn manuscript had verzonden ontving ik nog een antwoord op mij verzoek om inlichtingen van de gemeentesecretarie van Weststellingwerf, met vrijwel geen informatie,behalve dan de bevestiging van mijn vermoeden dat de gezochte Petrus Bosch inderdaad in Wolvega woonde,en eigenlijk,zo als ik ook reeds vermoedde,Pieter Everts Bos Heettgen dat Appollonia en Geertruida zijn dochters waren.Een onderzoek in het Rijksarchief van Friesland,gedaan door de heer P.Nieuwland,leverde echter een positief resultaat op.
Het bleek,dat Petrus Everts Bos (ook Bosch) was gehuwd met ene Antjen Luitjes.(Zij werd óók Bos genoemd,maar dat was bij echtgenotes heel vaak de gwoonte).Het paar trouwde in Wolvega (Nl)April 1770.Petrus was N.N maar zeer waarschijnlijk was Antje Luitjes R.K. In ieder geval werden hun beide dochters R.K. gedoopt: Apeltje (dat zal wel Abeltje moeten zijn), later bekend als Appollonia,op 17 April 1772 en Gertrudis (later bekend als Geertruida) op 13 Augustus 1775.Beide trouden,Appollonia met Jantje Widmers Langendijk en Geertruida met Johannes Roelofs Scheltinga. Appollonia overleed op 2 mei 1824 (in een andere bron wordt 3 mei genoemd) en Geertruida op 8 April 1845.Alles te Wolvega.
Pieter Everts Bos moet in 1780/81 zijn overleden,want in 1781 treden zijn erven in zijn plaats.In 1782 waren de twee kinderen ook de universele erfgenamen van hun tante Geesjen Everts Bos (de "Zuster Geesien" in de akte van 1777),die op 20 juni 1782 overleed.
De familie Bos was toen vrij welgesteld.Op het personele kohier van 1768 waren Evert Jans kinderen (dat waren Pieter en Geesien) aangeslagen voor f3450.- In 1772 is de tenaamstelling Geesjen en Pieter Bos;in 1774 werd het aangeslagen kapitaal verhoogd tot f4.000.-
De vraag,wie was die Evert Jans,wiens kinderen Pieter en Geesien Everts Bos heetten?,is nog niet geheel opgelost.De heer Nieuwland meent hem gevonden te hebben in Oldeholtpade,waar in 1718 en 1726 Een Evert Jans de meijer was van de plaatsen 11 en 12 op het stemkohier,waarvan de eigenaar was Dr.Petrus Nicolai,die als "papist" te boek staat.Deze was getrouwd met een Abeltje Jans,en Nieuwlands conclusie is,dat dit de ouders waren van Pieter en Geesien.In het R.K. overlijdensregister vond hij nog een aantekening van het overlijden op 19 januari 1742 van Aepelijck Everts, die dan dezelfde zou zijn als de genoemde Abeltje Jans.
Omdat deze oplossing geen enkel houvast oplevert voor de connectie Petrus en Geesien Bosch met eigendommen in Appelsche,geloof ik niet,dat Nieuwlands conclusie helemaal juist is.Ik heb namelijk ook een Evert Jans gevonden (hij wordt ook Mr.Evert Jans genoemd) in Ooststellingwerf.
Ik mag daarvoor verwijzen naar mijn artikel "Papisten in Ooststellingwerf" (Driem.Bld.1974/1,blz.13-18).Onder deze "papisten" is ook een Evert Jans en wel in verschillende dorpen,waar hij samen met zijn broer Luytjen Jans eigenaar is van boerderijen. Wij kunnen hun herkomst alsvolgt nagaan:
in 1698 is Jan Luytjes eigenaar van de hoeven No.8 in Nijeberkoop (deels No.3 in Langedyke en No.5 in Oosterwolde. In 1728 zijn Evert Jans en Luytjen Jans gezamenlijk eigenaars van dezelfde hoeven.Zij zijn dus "papisten". Het klinkt misschien vreemd,maar de connectie met bezit in Appelsche van Petrus en Geesien Bosch,ligt in de eigendom van de hoeve No.3 in Langedyke!
In 1640 was Luytien Foppes,Bijsitter in Langedyke,getrouwd met Wobbe Hendriks (Wiltinge),een van de twee dochters van Hendrik Wiltinge,de eigenaar van o.a. Appelsche No.24 (de Sate Terwische) en Nrs. 3 en 7 in Hoog Appelsche.Luytien Foppes was de eigenaar van Langedyke No.3.
Na het overlijden in 1637 van Hendrik Wiltige erfde Wobbe 1/3 van zijn bezittingen,waaronder dus ook een deel van de eigendommen in Hoog Appelsche. Jan Luitjes erfde van zijn ouders en diens beide kinderen Evert Jans en Luitjen Jans weer van hem,en zókwamen Pieter Everts en Geesien Everts aan hun eigendom in Appelsche en vandaar hun handtekening onder de akte van 1777.

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Nr. B 173a

Bericht op uw brief van 15 mei

De heer G. Mulder
Pr. Fred. Hendriklaan 6
Naarden.

Onderwerp fam. Radinga en Meetsma

Leeuwarden, 5 aug. 1980

Geachte heer Mulder,

Nog altijd ligt hier die oude brief van U, maar pas onlangs heb ik de heer Zwart kunnen spreken over Michiel Radinga. Helaas kon hij ook niets vermelden over diens afkomst.

In mijn brief van 12 mei heb ik e.e.a. uit de doeken gedaan over de familieverbanden tussen de Radinga's en Meetsma's. In Uw brief van 15 mei trekt U de conclusie dat Wilt Binnes geen kinderen had en dat Antje Wilts (1684) zijn aandeel erfde. Dit moet natuurlijk zijn: Binne Wilts, daar Wilt Binnes wel kinderen had, nl. o.a. Binne Wilts en Antje Wilts. Binne Wilts is inderdaad kinderloos in 1749 overleden, zijn weduwe Taabke Hayes in 1765. Het erfdeel van Binne Wilts zal dus zijn overgegaan op zijn zuster Antje Wilts resp. haar kinderen bij Popke Lourenses.

Engbert Michiels Meetsma trouwde, zoals gezegd, eerst met Joukjen Binnes, uit welk huwelijk een zoon Michiel Engberts Meetsma (geb. 1693, gehuwd met Martsen Linses). Deze Michiel is kinderloos overleden Z.Drachten 9 okt. 1731, zijn weduwe als vruchtgebruikrse van zijn erfenis nalatende.
Engbert Michiels Meetsma hertrouwde met Korneliske Gerbens, uit welk huwelijk zijn geboren Gerben Engberts Meetsma en Joukjen Engberts Meetsma. Gerben overleed kinderloos 10 april 1741. Hoewel Joukjen dus geen afstammelinge is van Binne Rinses en Antje Wilts is door het overlijden van haar halfbroer en haar volle broer toch een even groot gedeelte (1/4) als dat van Wilt Binnes erven in haar bezit gekomen en daarmee in de fam. Radinga.

Joukjen Engberts Meetsma (geb. 1711) trouwde immers met Michiel Jeens Radinga, meestal genoemd Michiel Radinga, 1741 koopman te Z. Drachten, (volgens de heer Zwart) 1743 kerkvoogd N. Drachten, 1748, 1749 "welgesteld burger" te Z. Drachten, gaat 1752 naar Dokkum, komt 1763 terug in Z. Drachten en heet dan "old commis". Het enig kind van M. Radinga en J.E. Meetsma was Engbert Michiels Radinga, ged. Drachten 12 okt. 1738, bijzitter van Smallingerland, overl. Drachten 14 april 1816, tr. ald. 14 april 1771 met Maria Bruinings, een dochter van ds Harmannus Bruinings; uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren.

Ik hoop dat nu alles volkomen duidelijk is. Met hartelijke groet,

P. Nieuwland

(P. Nieuwland)

Boterhoek 3, Postbus 97, Leeuwarden - Telefoon 05100-27103
Postgiro 80 76 51 ten name van de comptabele van het Rijksarchief in Friesland

RIJKSARCHIEF IN FRIESLAND

Nr. B 227a

Bericht op uw brief van 20 juli

De heer G. Mulder
Pr. Fr. Hendriklaan 6
Naarden.

Onderwerp fam. Bos(ch)

Leeuwarden, 5 aug. 1980

Geachte heer Mulder,

Graag wil ik beginnen met het rechtzetten van een misverstand. Uit het feit dat Petrus Bosch en Antje Luytjes in de Herv. kerk trouwden moet geenszins worden afgeleid dat één van beiden Hervormd was. Rooms-Katholieken trouwden in de Herv.kerk om aan de wet te voldoen, naderhand volgde in hun eigenkerk een tweede huwelijk.

Naar het mij voorkomt is de Evert Jans te Nijeholtpade identiek met die van Nijeberkoop. Zeker is dat Petrus en Geesjen Bos kinderen zijn van de Evert Jans van Nijeberkoop. Dit volgt namelijk o.a. zeer eenvoudig uit het stemkohier van N. zoals U al suggereerde. Ik zet de eigenaars daarvan op een rijtje:

nr.8 1728 Evert en Luitjen Jans, papisten
1738 dezelfden
1748 Evert Jans ½, dezelfde en Geesje Foppes ½
1758 als 1748
1768 Mr Joannes Bosch, Petrus Bosch en Geesjen Bosch, tez. 5/6 min 1/24 Geesje Foppes 1/6 en 1/24.
1778 Petrus en Geesjen Bosch
1788 Petrus Bos weduwe
1798 Petrus Bos weduwe en kinderen.

Uit dit alles kan dus afgeleid worden dat Petrus en Geesjen ook nog een broer Joannes hebben gehad, die vermoedelijk ook kinderloos is overleden. Petrus Bos koopt in 1776, hij is dan koopman te Wolvega, een stuk in deze plaats van verschillende personen, wellicht de erven van Geesje Foppes.

In de proclamatieboeken van Ooststellingwerf komen de gebrs. Evert en Luytjen Jans voor het eerst in 1704 voor. In dat jaar en in 1708 kopen zij stukken in Nijeberkoop 8 van Evert, Willemtje resp. Geesje Ge(e)rlofs. Zeer belangrijk is een decretale verkoping uit 1713, waarbij Grietien Egberts wed. Foppe Jans voor haar minderjarige zoon Jochem Foppes diens aandeel erfenis van de overleden grootvader Jan Luyties (in leven boer op Duyrswolde onder Langedijke) verkoopt; de grootmoeder Jantien Everts leeft nog; kopers zijn Evert en Luitjen Jans. De bronnen zijn: R.A. Oost.st.werf G 11, fol. 73, 180, 180v en 268. Zo is dan de verbinding met Hendrik Wiltinge met zekerheid gelegd.

Met hartelijke groet,

P. Nieuwland

(P. Nieuwland)

Boterhoek 3, Postbus 97, Leeuwarden - Telefoon 05100-27103
Postgiro 807651 ten name van de comptabele van het Rijksarchief in Friesland